quin omnia ad Deum, & ſalutem referantur; verbo, putare horum aliquid ſuum eſſe negotium, hæc omnia pro veris, & magni momenti negotiis habere, dico, ita operari idem eſſe ac invictum ſaluti ſuæ obicem conſtituere. *Idem*.

At enim, numquid omnia relinquenda ſunt, nunquid omnia abdicanda, ut ſalvi ſimus? Hoc non dico; cum Apoſtolo dico, omnibus, qui in mundo vivunt, vivendum eſſe, quaſi in mundo non eſſent; illis, qui per ſtatum ſuum aliis, quam ſalutis ſuæ negotiis impliciti ſunt, ita operam ſaluti ſuæ navandam eſſe, quaſi hoc unum haberent negotium . . . Ita ſane inter ipſas opes ſalvari poteſtis, dummodo cor veſtrum illis non adhæreſcat, dummodo earum poſſeſſionem non ametis, dummodo non ametis uſum, niſi quatenus poſſunt aliquid ſaluti veſtræ conferre; dummodo tandem ſervetis præclaram illam S. Pauli regulam, ne videlicet, earum tuendarum cupiditas magis vos ſollicitet quam ſi nihil omnino poſſideretis: *Quaſi nihil habentes*, & non turbemini magis deſiderio earum augendarum, quam ſi jam omnia poſſideretis. Sed quomodonam magis poſſideri poſſint theſauri, & non amari? Quomodo te totum tot variis muneribus impendere potes, quomodo tanta ſollicitudine terrena curare, & cogitare, ut opus eſt, de tuæ ſalutis negotio? *Idem*.

Quomodo opus ſit velle ſalvari.

Obſervandum eſt ſedulo artem periculoſiſſimam, qua ſalutis noſtræ utitur inimicus, ut trahat in perditionem, eſſe nos detinere in his voluntatibus generalibus, in infirmis, imperfectiſque voluntatibus, quæ nobis abſcondunt periculum, in quo ſumus, & quæ nos fallunt. Nobiſmet perſuademus nos ſalvos fore, quia non adeo nefarii ſumus, ut alii, & quia aliquid bene operamus. Vivimus in fallaci hac perſuaſione; in hac perſiſtimus, ac ſemper eamdem vitæ rationem ſectamur, quin vereamur terminum, in quem eſt deſitura: *Vis ſanus fieri*, Joan. 5. Non quæro utrum fieri velitis ſalvi, ſed utrum voſmet ſalvare velitis. Nemo eſt, qui ſalvus fieri nolit; quippe quis eſt homo adeo ſui ipſius inimicus, qui ſe æternum eſſe nolit beatum? Sed pauci ſunt, qui ſe ſalvare velint, videlicet qui aliquid ad id velint operari, ſibi invigilare, ſe abnegare, & mortificare, quia nemo laborem diligit. Verum Chriſtiani, ſi noſmet ſalvare nolumus, quid tandem volumus in hac vita? Quis eſt finis votorum noſtrorum, quis ſpei noſtræ terminus? Ad quid contendimus? Quid metuimus? Ad quid laboramus? Si omnia conſilia, omnes conatus, omnes perquiſitiones, labores, timores ad ſolum ſalutis noſtræ negotium non referuntur, quod unicum eſt negotium, quod habemus in terris? *P. Girouſt in adventu, ſerm. de falſis deſideriis ſalutis*.

Exprobrabit Deus reprobum quod ſalvari noluerit.

Juſta, ſed terribilis exprobratio, qua Deus reprobum corripiet, cum dicet illi. Volui te ſalvare, & noluiſti, *Volui, & noluiſti*. Volui, cum ſanguinem effudi meum, eumque fluere paſſus ſum ad eluenda ſcelera tua, ac te ſanctificandum. Volui, cum te per gratiam vocabam, ac eos exerebam conatus vel per ipſum me, vel per miniſtros meos, ut te moverem, modo affligens te, modo tibi afferens conſolationem, modo minis tibi terrorem incutiens, modo promiſſionibus excitans, modo alienis exemplis, variiſque vitæ caſibus te erudiens, modo propriis mentis tuæ luminibus, tuique cordis ſenſibus te urgens. Volui; ſed noluiſti. Tu moras, contemptus, repulſas, falſa temperamenta nectebas, ut ſimul mundum, & Cœlum, cupiditates, ſalutemque tuam conciliares. Nunc ſcena mutata eſt; noluiſti me volente, te velle incipiente ego nolo. *Idem*.

Cura ſalutis habenda, & quanti momenti ſit hoc negotium.

In quo totus homo conſiſtit, Salomon inquit? In hoc ut timeat Deum, pareat illi, atque hoc pacto certam faciat ſalutem ſuam: *Deum time, & mandata ejus obſerva, hoc enim eſt omnis homo*. Eccle. 12. Ita quicumque ſis, ſubdit S. Ambroſius, quocumque in ſtatu ſis, *attende tibi*: *Tibi inquam*, ſequitur idem Pater *non pecuniæ tuæ*: tibi, inquam, non poſſeſſionibus tuis: *Tibi, inquam, non viribus corporis*; tibi inquam, o chriſtiane, magnum hoc verbum eſt, ne obliviſcaris illius; tibi, animæ tuæ, pretioſo huic talento, quod tibi credidit Deus, huic præſtantiſſimæ parti tui ipſius, ideoque digniſſimæ attentione tua: *Tibi inquam, hoc eſt, animæ tuæ, qua te potiorem eſſe noſti*. Rationem reddes hujus theſauri Deo, qui illum in manibus tuis conſtituit, ut illum ſervares. Ne ulli curæ parcas: hoc perſonale negotium tuum eſt, cujus curam Deus ita impoſuit tibi, ut non alius præter te id valeat præſtare. *Idem ſerm. de cura ſalutis*.

Cæcitas, & imprudentia hominū adeo parum de ſalute ſua laborantium.

Cur non habes fidei, vel ſaltem rationis oculos adeo depuratos, ut in ſalutis tuæ negotio bene judices, de tuæ vitæ ratione pudore ſuffundaris coram Deo, exclamabis cum Salomone ac potiori jure quam ille dicere poteris: *Stultiſſimum ſum virorum*. Prov. 30. Me ſublimi ingenio præditum putant; credunt me doctum eſſe, & in negotiorum cognitione peritum; ſed cum intus, & in cute quid ſim, conſidero, fateri cogor nullam eſſe meæ parem ſtultitiam. Aliena negotia bene curo, & meorum obliviſcor. Familiæ meæ conſulo; filios meos proveho, totus in hoc ſum; ſed quod interim de me fiet? Quodnam erit fatum meum non tam in hac, quam in altera vita? Nihil ſcio, & id fortaſſe illud eſt, cui hactenus numquam animum adverti . . . Utique Chriſtiani, ſatis, ſuperque conſiliorum, deliberationum, curarum, motuum, ut niteatis in mundo, ut vobiſmet commodam, & opibus diſſluentem conditionem comparetis, ut agros agris addatis, ut habeatis, unde ingentes ſumptus erogetis in ſupellectilem, & ornatus, in ſervos, ſolatia, ludos, aleamque. Hoc primum, vel ut melius dicam, unicum libramentum eſt, quod tot movet machinamenta, propter quod tot gerenda ſuſcipiuntur, tot perferuntur labores, tot pericula ſubeuntur, tot tranantur maria, & propter quod eundum, redeundum, meditandum, vigilandum eſt, &c. *Idem*.

Semper nimis ſero ad ſalutis advertimus animum.

Negotium hoc procurabis, ſed quandonam? Cum mors animam tuam e corpore ſejungens, ac te ex hoc mundo divellens in alterum translatura tibi duos hoſce terminos ſolum relinquet, ſalutem & damnationem; cum propius illos intueberis, neque inde oculos poteris amovere. Ad id cogitabis, ſed quandonam? cum in Dei judicium raptus ab ipſo ſortis tuæ ſententiam præſtolaberis. Ad id advertes animum, ſed quandonam? tunc fortaſſe cum præceps datus in inferni flammas in calamitoſo eo loco patieris, ac intelliges nullam amplius tibi ſupereſſe ſalutem. Eheu! frater mi, illud ne tempus erit id cogitandi? Quænam autem erit deſperatio non antea cogitaſſe? Nulla amplius ſalus! Hoc tamen meum erat negotium; hoc meum magnum negotium, hoc unicum negotium meum. Negotium meum! Et illius oblitus ſum, quaſi eſſet alienum. Magnum negotium meum! Et illud neglexi, quaſi negotium omnium minimum. Unicum negotium meum! Et ex omnibus negotiis hoc unum illud eſt, quod deſerui. *Idem*.

Nunquam irritus labor eſt, qui ſuæ impenditur ſaluti.

Ne timeas te operam ludere, cum ſalutem tuam operaris; quidquid agis propter finem adeo æquum, fieri non poteſt, quo minus te illuc adducat, ne unus quidem greſſus, ne una quidem vocula peribit, omnium cogitationum, ac motuum cordis ratio tibi redditur. In hoc negotium iſtud a reliquis differt, ubi certi non ſumus, curas omnes, quas gerimus, motus, quibus angimur, & omnia tandem, quæ facimus, profutura, ut res cœptæ nobis e voto contingant; inopinatus enim ſufficit caſus, ut omnia conſilia noſtra ſubvertat. *Serm. MS.*

Quam cordi ſit filio Dei noſtra ſalus.

Ex quo Dei filius noſtræ reconciliationis opus aggreſſus eſt, infinita ejus charitas nihil prætermiſit, ut illud perficeret, quoniam omne bonum noſtrum a ſalute animæ pendet: nihil ipſe nobis præcepit, niſi quod illuc nos adducere poſſet; vult ſalutem noſtram normam eſſe officiorum noſtrorum, nihilque illi gratum eſt, quod inde nos valeat amovere. Sumus tamen ita miſeri, ut in tantæ rei oblivione vivamus, vel illam tamquam poſtremum vitæ noſtræ negotium ſpectemus, quamquam Dominus dicat: quid prodeſt homini, ſi mundum univerſum lucretur, animæ vero ſuæ detrimentum patiatur? Vos igitur ſenſu caretis ſecundum æternæ ſapientiæ ſententiam, o Nobiles, Doctores, Magiſtratus, Principes, pauperes, divites, mercatores, opifices; ſenſu caretis, ſi vitæ hujus curis nimis impliciti æternam ſalutem negligitis. Quid vobis proderit terrenis opibus cumulari, ſi cœleſtibus eritis vacui? Utraque tandem amittetis; peritura bona vos deſerent, ac æternis in æternum carebitis. *Liber cui titulus: Paſſiones Domini Noſtri*.

Vaga ſalutis deſideria.

Cupiunt quidem homines ſalvari, ſed hæc vaga ſunt, frigida, inutilia deſideria, quæ concepta & eodem fere temporis momento ſuffocata, ut Sapiens inquit; enecant pigros; deſideria ſunt, quæ fallaci pietate nobiſmet honori vertimus, & cum quibus volumus ſervare noxia vincula, commercia vetita, habitus inveteratos, quos abjicere nolumus. Deſideria ſunt Judæorum deſideriis ſimilia, qui poſtquam tamdiu Meſſiam concupiiſſent, ita duri fue-

fuerunt, ut eum nequaquam reciperent. *In ſermonibus Moralibus Tomo 8.*

Quodcumque bene geſſerimus, tempus amiſimus, niſi ſalvamur.

Eſto quidem magna conati fuerimus, magni momenti negotiis operam dederimus; inſignibus cum laude perfuncti fuerimus dignitatibus; præclara in lucem opera ediderimus, poſteris commendata tamquam vigiliarum noſtrarum fructum, ac pretioſam ingeniorum noſtrorum hæreditatem. Ethnici his plura fecerunt; attamen nihil fecerunt judicio illius, penes quem eſt humanarum actionum arbitrium. Quonam abierunt ambitioſa eorum cœpta? Quid ſupereſt ex tot eorum laboribus, quam inane nomen? Quod ſi adhuc in honore eſt in terris, ipſi tamen cremantur in inferis, & quod primos in mundo gradus occuparunt, ullumne gradum obtinent in iis terribilibus locis, ubi nullus ordo, ſed ſempiternus horror inhabitat? *De la Volpilliere ſermone de ſalutis momento*.

Plerique hominum mira contradictione ſalvari & volunt, & non volunt.

Quantumvis flagitioſum ſit tuum vivendi genus, tamen non negas fundamentalem hanc veritatem, ſaluti ſuæ eſſe conſulendum: vide ergo, quomodo practice eam oppugnes veritatem, quam theoretice certiſſimam eſſe tenes. Mortales omnes inquiunt, ſaluti ſuæ proſpiciendum eſſe; hoc principium eſt, quod verbo fatentur omnes, & quod omnes facto negant: conſidera vitam, quam ducunt; quam ibi deprehendis conformitatem cum effato hoc, quod crebro in ore ipſorum verſatur, ſaluti ſuæ conſulendum? Inexplebilia hæc locupletandi alienis ſumptibus deſideria, violenti conatus, quibus ſuper finitimorum vicina ſeſe attollere ſtudent; furentes iſti impetus, odia irreconciliabilia, liberæ converſationes, infames voluptates, quibus ſe mancipant, numquid cum eorum dictis conſentiunt? Ita ut in ipſis neſcio quæ fiat contradictio. Veritate coacti, cui repugnare non poſſunt, dicunt, ſaluti ſuę eſſe proſpiciendum; & ſimul neſcio, qua animæ ſuæ perplexitate addunt, ſe id nolle. Tantum abeſt, quod velint, ut prorſus oppoſitam habeant voluntatem, neque enim aliquis morbo liberari velle dicitur, qui renuit medicinam, & id operatur, quod malum ipſius poteſt irritare. *Idem ſermone de humana prudentia*.

Si perimus, reliqua ſunt inutilia.

Quid nobis proderit reliquis in rebus votorum ſummam fuiſſe conſecutos, ſi hujus rei eventus nobis adverſatur? Quid nobis proderit fuiſſe magnos, divites, doctos, ac in mundo celebres, ſi in omnem æternitatem erimus miſeri? Quem in terris quæſtum facere poſſumus, quem fructum percipere, ſi ſummum amiſerimus bonum? Et licet univerſum lucrati fuerimus terrarum orbem, quam funeſtum nobis hoc eſſet lucrum, ſi nonniſi per ſalutis jacturam fieret? .... Eheu! dicetis aliquando, quonam abjerunt illa ambitionis, & ultionis conſilia, quo cœtus voluptarii, quo convivia, ludi, ſolatia, honores, ac cætera, quæ mihi ſalute ipſa fuere antiquiora? *Tranſierunt illa omnia ſicut umbra. Idem*.

Salutis noſtræ negotio præ cæteris nobis vacandum eſt.

Quid cogitatis, Chriſtiani, niſi æternitatem, ac ſalutis veſtræ negotium cogitatis? Aliis quibuſcumque inhæretis objectis, prout ſuadent res, ambitio, curioſitas, vel alia quævis cupiditas, quæ vos agit. Ne momentum quidem negotio æternitatis impenditis, & negotium hoc, quod omnium eſt graviſſimum, nullo in diſcrimine habetis. Solliciti nimium eſtis de rebus inutilibus, ac perniciosis; neque curatis hoc, quod maximi momenti eſt, & propter quod aſſidue ſolliciti eſſe deberetis. *De la Volpilliere, Sermone de Inferno*.

Salus eſt negotium quod ad nos perſonaliter ſpectat.

Salus proprie perſonale negotium noſtrum eſt: cætera quæcumque aliena ſunt. Hæc, ſi lubet, negotia ſunt ad rempublicam, regnum, forum, bellum, negotiationem, communitatem, familiam, filios pertinentia; ſed hoc veſtrum eſt. Ex hoc mundo egreſſi omnia præter ſalutem veſtram feciſſe, aliena procuraſſe negotia dicere poteritis, ſed in veſtro defeciſſe. Sin autem e contra ſalutem veſtram eſtis operati, ac cætera non ceſſerunt ex animo, negotium veſtrum feciſtis; hoc enim ad vos perſonaliter ſpectat. Præterea ſalus præcipuum eſt negotium veſtrum. Magnum autem negotium cætera ita abſorbet, ut vix ſpatium temporis concedat de iis cogitandis; immo cum alia male ceſſerint, conſolamur facile, ſi magnum cedat ex voto. Pro magno negotio nihil inauſum, intentatumque relinquitur; omnes adhibentur præcautiones, uni illi aſſidue vacamus, de illo cum fervore loquimur, momentorum omnium rationem habendam cenſemus; ſomnus, & requies amittitur; eorum, quæ ad vitam ſunt neceſſaria, obliviſcimur, movemur, agitamur, in aſſiduo motu ſumus. Hoc præcipuum eſt negotium; debet ergo præcipuas curas occupare. Mundus, voluptas, fortuna, ſpectacula, amici, hæc omnia non aliud habere debent tempus, quam horas ſuccisivas, & eas, quas præcipuum patitur negotium. Adde his, ſalutem ſolum eſſe negotium noſtrum, reliqua ſunt pueriles nugæ, quas mundus negotia vocat. Principum ſecreta, aulæ verſutiæ, urbium obſidiones, prælia, victoriæ, vectigalia, ſuperba ædificia, ingenii opera, hæc omnia non ſunt finis hominis: & fallitur, qui aliter judicat: *P. Cheminais in ſenſibus Pietatis ſeorſim in libello editis*.

Niſi ſalutem noſtram operati fuerimus, neceſſario in æternum erimus miſeri.

In hoc nihil medium ſequi poſſumus, nullum quippe eſt. Si homo cæleſti abrenunciat beatitudini, decidat oportet in ſtatum omnium miſerrimum, videlicet damnationem. Si Deus non eſt ſuprema felicitas veſtra, ſuprema erit veſtra infelicitas; terribilis eſt hæc disjunctio, & ſalutis neceſſitatem oſtendit. Aliis rebus, quæcumque illæ ſint, carere poſſumus, ſed hoc non poſſumus carere bono. Homo pauper, nudus, derelictus, in oblivione, & obſcuritate, ſi ſalvus eſt, in omnem æternitatem tutus eſt, & nullius indiget rei. Homo dives, felix, in honore habitus, ſi damnatur, in æternum eſt miſer. In vulgaribus negotiis aliqua ſemper ſpes adeſt, ſin minus in vita hac, ſaltem in altera. In ſalutis negotio non alia ſupereſt ſpes, & quicumque damnatur, damnatur in æternum. Totus licet in hominem conjuratione facta mundus irruat, huic cœlum eripere, æternamque inferre calamitatem non poteſt. Totus licet in alicujus gratiam mundus conſpiret, nequit illum, non dico beatum efficere, ſi damnatus eſt, ſed neque minus miſerum. Hic in eo defecit negotio, quod unum erat neceſſarium. *Idem*.

Pauci, ut opus eſt ſalutis ſuæ negotio vacant.

Mirum profecto eſt videre mortales ſenſu præditos mundi negotiis detinere dies, hebdomadas, menſes, & annos: ad id ſecedere ab iis, quæ ſibi chariſſima ſunt; omni etiam voluptate carere, immo perferre moroſiſſimorum negotiorum faſtidium: e mundo egredi, quin cogitaverint umquam, cur in illum fuiſſent ingreſſi, unde venerint, & quo poſt hanc vitam ſibi eundum ſit, in morte ob aliquam converſionis ſpeciem quieſcere, atque hoc pacto maxime terribile vadum trajicere. Quo ſtupore capitur anima hujuſmodi e mundo egreſſa, ubi videt earum rerum omnium, quibus operam navavit, inutilitatem. Poſt ſe in mundo reliquit, quidquid ibi poſſidebat, bona, ædes, honores, opes, exiſtimationem, & in ea regione, quam ingreditur, nihil invenit, niſi terribilem paupertatem, cum nullum bonum opus, meritumque nullum præmiſerit. Agnoſcit ſed nimis ſero, quam indignum eſſet curis ſuis, quidquid occupaverat illam: ſola, attonita, ſtupens, quod omnia ſibi elabuntur, quod figura hujus mundi, quæ illam faſcinabat, præteriit, & quod vacuas habet manus, quo dolore non afficitur? Tunc omnes timores, omnes ſollicitudines, ſpes omnes, & conſilia animæ in hac vita mortali momento intereunt, nihilque ſupereſt illi, quam dolor, & pudor, & quod adeo miſere aberraverit. *Idem*.

Poſt has omnes cogitationes, ſine, quæſo, Auditor, me ex te quærere, quænam ſit cauſa terribilis incuriæ, qua ſalutis æternæ tuæ negotium negligis? Fatendum eſt quippe, ex negotiis omnibus, quæ tibi præ manibus ſunt, negotium æternitatis illud eſſe, quod unum omnium maxime negligis, & quod minime tibi curæ eſt. Deus tibi totum vitæ ſpatium conceſſerat, ut illi vacares, atque nihilo minus requiri cenſuerat, ut illud tibi e voto cederet; & fortaſſe mors ipſa tibi adeſt in januis. Quam ætatis tuę partem tanti momenti negotio impendiſti? Quot annos illi dicaſti? Quot dies? Quot horas, ex toto vitę tuę ſpatio? .... Quam igitur rationem pretexere vales ejus vitę, quę ab omni rationis ſenſu tam procul diſtat, niſi quod nil credis eorum, quę a nobis dicta ſunt? Si enim re ipſa credis agi de ęternitate, de infinita felicitate, de malo, quod alia quęlibet complectitur, & excedit; ſi credis ſimul & cœlo, & terrę animum impendi non poſſe; tempus breve eſſe; quodlibet momentum eſſe poſſe extremum vitę tuę; ſi putas tuum eſſe, ac unice tuum operari ſalutem tuam: ſi hęc omnia credis, dic mihi quęſo, quo modo fieri poteſt, tibi aliam eſſe quam ſalutis tuę curam? *P. de la Colombiere Tomo 3. Serm. 46.*

Adhortatio, ut ſerio

Quid de te erit, ſi hę ſubſiſtunt veritates, que mad-

de ſalute noſtra cogitemus.

madmodum in finem ſæculorum ſubſiſtent? Ad mortem uſque perſeveras in hac cæcitate, & infelici hac negligentia: memento iſtic agi de ſalute animę tuę. Quodcumque aliud cures, aliena curas, non tua; detinent te filiorum, amicorum, fratrum, & fortaſſe ignoti alicujus hominis negotia, qui tuam accipiet hæreditatem, eamque diſſipabit; ſed hoc tuum eſt negotium, negotium animę tuę, animę immortalis, quę facta non eſt, ut perfunctoria perfrueretur felicitate, & minus adhuc, ut æternis in inferno cruciatibus torqueretur. *Idem*.

Mercator, qui ſe videt ad eam redactum neceſſitatem, ubi vel ſibi pereundum ſit, vel in mare projiciendum, quidquid pretioſiſſimum habet in mundo, non hæret conſilium capturus. Hic totus eſt longorum itinerum, graviumque laborum fructus, tota familiæ ſuæ ſpes, ac ſi id fecerit, ſe ad incitas redactum videt: verum eſt; ſed nil horum eum movet; credit ſe vitam amiſſurum, niſi omnium bonorum ſuorum jacturam pati voluerit; quod credens facere non poteſt, quominus haud ægre, vel ſaltem non hæſitanter omnia projiciat. Hoc nobis faciendum eſt, ſi verum noſmet ſalvandi deſiderium fovemus; eo in periculo, in quo jugiter fere verſamur, naufragium faciendi, ut loquitur S. Auguſtinus, inter hujus mundi bona, hæc ipſi inquirimus, ob eorum jacturam dolore afficimur, at deliberandum ne eſt, cum de animæ noſtræ agitur incolumitate? *Idem*.

Prudentia chriſtiana in hoc ſita eſt, ut ſalutis noſtræ curam habeamus.

Filii hujus ſæculi in terrenis prudentiores ſunt, quam lucis filii in iis, quæ ad ipſorum pertinent conſcientiam, ubi de ipſorum agitur æternitate, ac ſalute. Ita parabolam quandam Dei filius concludit; docere volens, veram conſcientiam in hoc poſitam eſſe, ut ſcias extricare impeditum alicujus momenti negotium; adhibere curam, & ordinem, quę ſunt neceſſaria, ut illud e voto cedat; & ſicuti nullum eſt, quod magis urgeat, quod facilius interire valeat, & quod majoris momenti eſt, quam negotium ſalutis, ita imprudentiſſimum eſſe, qui negligit illud: *P. Haineuve in libro de Ordine Tractatu de Prudentia*.

Inanes, quæ afferuntur excuſationes, ne de ſalute cogitetur.

Cum mortalibus proponitur ſanctitatis, & evangelicæ perfectionis idea, hoc frigide audiunt, atque intra ſe dicunt, hæc cænobitis eſſe canenda; hoc modo eccleſiaſticos tantum, & religioſos vitam ducere, atque ut id fiat, mundum eſſe relinquendum, & omnia officia deſerenda: *Vir inſipiens non cognoſcet*. Dic aulico cuidam, te mirari, quod ingenium in mundi negotiis adeo perſpicax, & acutum, homo, qui tanta adnititur cura ad principis gratiam promerendam, nihilominus ſtupidus ſit, ac ſenſu carens, ubi de negotio æternitatis agitur; frigide reſpondebit hoc verum eſſe; ſed profecto aulę fulgor nos perſtringit, & faſcinat, & Deo ſimul, & principibus ſervire impoſſibile eſt. Ob oculos pone adoleſcenti huic magnam hanc, & turpem inertiam, vitam mollem, & effæminatam corporis tantum ſui curam gerentem: objice irreligionem hanc, & oblivionem Dei; reddet ille, adoleſcentiam eſſe traducendam. Quilibet ſtatum ſuum cauſatur. *P. Texier in Quadrageſima ſerm. de perfectione chriſtiana*.

In mundo æternitati, & ſaluti parum proſpicitur.

Tota plerorumque mortalium vita tranſigitur impenſius conſectando futilia bona, quin ne cogitetur quidem de ſalute, atque æternitate. Attamen hæc negligentia facta eſt error hac ętate vulgatiſſimus. Fruſtra religio nos avocat ad curas magis ſolidas, quam quibus in mundo vacare conſuevimus: fruſtra ſalutaribus monitis admonet nos pro fluxis, & perituris bonis contendere: fruſtra Biblia teſtantur, quod ingentia in terris cumulare bona, eſt congerere magnum arenę cumulum, quę primo ictu in capita noſtra ruet, & quę perit, prout illi congerendę operam damus; fruſtra Dominus aſſerit noſtrę elationi lapſum prope imminere. Temporalium negotiorum curę, quamvis aliter ſuadeat religio, & id ejus vetent documenta, ſemper ſunt maxime ſeria humanę vitę negotia; cum de animę noſtrę neceſſitatibus agitur, tunc inertes ſumus, & oſcitantes. Propter reliqua ſolliciti, & vigilantes ſumus, unicum ſalutis noſtrę negotium inanis videtur occupatio, cui operam dare detrectamus, pro fragilibus, fluxiſque bonis tamquam pro ęternis laboramus, & pro ęternis, ſolidiſque tamquam pro perfunctoriis, fragilibuſque movemur. Ita eſt; cum de terrenis agitur, fortes ſumus, ardentes, robuſti; ex quo vero de cęleſtibus agendum eſt, imbecilles ſumus, frigidi, delicati. A temporalis negotii cura nihil nos deterret, nihil avocat; pericula, labores, dubitationes, indigne facta, inimicorum inſidiæ non retinent, non morantur. At cum de ſalutis noſtræ negotio agitur, nihil nobis acerbius, nihil moroſius videtur, nihil nos majori afficit tædio; quamvis nil ſit, quod ardentius a nobis ſuſcipiendum ſit, nihil tamen negligitur magis, quam hoc ſalutis negotium, quamquam ſcopulorum, obſtaculorumque multitudo ibi lapſus adeo communes efficiat. *P. Maſſillon Tomo 2. Sermone de ſalutis negotio*.

Solum ſalutis negotium tamquam inglorium habetur in mundo.

Deplorabilis error eſt, quod homines omnibus terrę operibus propria, & glorioſa nomina appoſuerint, & illud, quod pro ſalute noſtra faciendum eſt, non aliud habere nomen, quam inutilis occupationis. Legum ſcientia, ars militaris habentur tamquam præclaræ, & cum gloria conjunctæ, omneſque eas & probant, & colunt; motus, qui ad eas diſcendas fiunt a ſæculi ſapientibus, habentur tamquam laudabiles conatus animæ præſtantis, tamquam ampliſſima, & glorioſa facta, tamquam artes ingenio plenæ; quidquid fit ad opes, honoreſque acquirendos, & ſæculi ſcientiam indipiſcendam habetur inter homines tamquam profunda ſapientia, ac mentis perſpicacitas: quidquid adhibetur, ut vel per ſexcentas injuſtitias ad inſignem aliquem gradum perveniatur, tamquam non vulgaris ſapientiæ effectus habetur; & quidquid fit, ut de pulvere ad inſignem fortunam aſcenſus fiat, negotiorum ſcientia, & opus ſummi ingenii vocatur. Sola ſalutis ſcientia rejicitur in numerum occupationum, quæ obſcuræ, otioſæ ſunt, & nihil niſi contemptibile, ac indignum hominum oculis habere videtur. *Idem*.

Salutis cura in aliud tempus fere rejicitur, quod opportunius videtur.

Scio, te fateri, mundi, & negotiorum curis te fere totum occupari, ac breviſſimum tibi ſupereſſe temporis ſpatium, quo ſaluti tuæ vaces, ſed ut tibi quamdam conſcientiæ tranquillitatem concilies, tibimet ipſi dicis, te ſaluti tuę ſerio daturum operam, cum ad pacatiorem ſtatum perveneris; te uti oportet tanti momenti negotio vacaturum, cum honoris, muneris, negotiationis tuę impedimento liberatus fueris; cum ad provectiorem ętatem perveneris, atque omnia in ordinem redegeris, filiiſque tuis conſulueris, tunc magis ſerio, ac per otium ſaluti tuę cooperaturum, atque tunc a rebus omnibus terrenis avulſurum omnem curam, ac ſollicitudinem tuam in ęternitatis negotio conſtituturum. At inquio, te vehementer falli; etenim ſalutis tuę negotium ſimul eſſe non putas cum occupationibus ſtatus tui; ſed nonne has eaſdem occupationes in totidem ſalutis tuę adminicula convertere potes? At enim nimii obices adverſantur; ſed iſti obices ipſi, ſi rite eorum habueris rationem, fieri poſſunt tutę ad ſanctificationem tuam vię. *Idem*.

Saluti ſuæ cooperari non eſt aliis omnibus negotiis abrenuntiare.

Cum dicimus ſalutem unicum eſſe negotium noſtrum, non ideo contendimus, unicuique relinquendam eſſe conditionem, munuſque ſuum, omniaque temporalia negotia deſerenda, nihilque cogitandum, niſi de ſalute; dicimus ſolum, reliqua omnia ad hoc unum eſſe referenda; cogitationes, deſideria, curas, conatus noſtros Domini timore, & glorię ipſius amore regendos eſſe; verbo, ſalutis negotium eſſe debere centrum, ac terminum, quo alia quęcumque negotia tendere debent. Velle enim, quod unice ſaluti vacare ſit, omnia quę poſſidentur relinquere, ac cęteras quaſcumque curas abdicare, hoc eſt injuriam facere Providentię, quę varios hominum ſtatus, variaſque conditiones conſtituit. *Idem*.

Homo hic, qui adeo ſagax videtur, & qui ſe ipſum in omni negotiorum genere adeo peritum putat, homo hic, qui eminus minimas quaslibet proſpicit difficultates, qui eas tanta prudentia pręvertit, qui nullam prętermittit pręcautionem, qui nihil niſi certus conſilii aggreditur, quandonam ſatis ſalutis ſuę negotio conſuluit? . . . Si vivere eſt Ethnicorum more, nimia cura ea conſectari, quę ad victum ſunt neceſſaria, quid dicendum eſt de hoc prope infinito negotiorum, conſiliorum, conatuum, inutiliumque votorum numero, quę mentem noſtram replent, quę cor noſtrum obſident, quę nos occupant, & penitus obruunt? Hęccine prudentię nota eſt numquam cogitare, quod futurum eſt, & in omnem erit ęternitatem? *Sermo* MS.

Inanes excuſationes quæ afferuntur, ne ſaluti ſuæ opera detur.

Inſignis olim Epiſcopus hoc utebatur argumento, ut malę fidei redargueret publicum virum, qui occupationes, & munera ſua cauſabatur, ut hodie aſſolet, eo quod Deo non ſerviret, & de ſa-

ſalute ſua non cogitaret. Tibi non vacat, dicis, ſervire Deo, at vacat poetas evolvere; neque enim in eorum operibus ullæ ſunt veneres, lepores, ac ſales, quos ipſe non colligas: *Floribus poetarum ſpiras*. Non vacat tibi tuæ ſaluti conſulere, & vacat oratores perlegere: *Fluminibus oratorum exundas*: omnia eloquentiæ lenocinia calles, omnem illius copiam poſſides. Tibi otium non ſuppetit, quo Deo reddas, quod debes, ſuppetit vero, quo legas philoſophos: omnes illius ſectas, & opiniones noſti: *Vacat, ut ſis philoſophus, & non vacat, ut ſis Chriſtianus*. Cum ſtudendum eſt ſcientiæ hominum, otium habes, cum ſalutis ſcientiæ ſtudendum eſt, negotiis es obrutus. Hoc ipſum quæro ab illis, qui nobis ſua munera, ſuaſque aſſiduas occupationes objiciunt, ut ſe ſe excuſent, quod ſalutis ſuæ negotio non conſulant, & ſciſcitor, utrum hæc negotia illos prohibeant pluribus rebus, quæ nullius neceſſitatis ſunt ad vitam, operam dare, viſitationibus, inutilibus converſationibus, libris profanis, iis, quæ in dies recens accidunt, ludis, ſpatiis; verbo, utrum his rebus omnibus locum aliquem in magno curarum numero inveniant? Vacat, ut iis omnibus animum adjiciant, quæ ipſorum cupiditatem fovere poſſunt; non vacat, ut iis invigilent, quæ charitas exigit. Vacat, ut mundo famulentur; non vacat, ut ſerviant Deo. Vacat, ut oblectentur; non vacat, ut ſalutem ſuam operentur. Ubi ratio eſt, ubi bonus ſenſus, ſed ubi prudentia eſt? *De S. Martino Serm. pro 4. Quadrageſimæ Dominica*.

Pro corporis ſalute fit, quod minime fit pro ſalute animæ.

Quod pro valetudine homines faciunt, oſtendit, quam immerito adeo parum pro anima ſua operentur. Acerbiſſimas perferunt inciſiones, ut ex puſtula convaleſcant; auſteriſſimam patiuntur ſobrietatem, a negotiis omnibus ſecedunt, idque ut fragilem acquirant valetudinem, quæ non eſt diu permanſura. Quid ergo illis faciendum non eſſet, ad perfectam ſalutem, vitamque immortalem animæ procurandam? Aliquidne a ratione magis abſonum eſt ea negligentia, qua ſalutem ſuam curanti, eoque odio, quo ſe proſequi teſtantur pœnitentiam, & quidquid turbare poteſt eorum voluptates, vel cupiditati, aut fortunæ ſuæ adverſari videtur? *Ex ſpecimine Ethicorum Tomo 5*.

Nemo nos diſpenſare poteſt quominus ſalutis noſtræ negotio vacemus.

Negotium hoc nullam admittit excuſationem; quid enim dare poteſt homo, quod animę ſuę pretium valeat exæquare? Ita homines injuſti ſunt, ex quo excuſationes inquirunt ea in re, quæ nullas admittit. In ſingulis alte animo inſidere debet hoc principium, ne quid ſaluti ſuæ præferant: ſola voluntas aliquid illi præferendi noxia eſt. Nullæ ſunt temporalium rerum licet exiguarum cupiditates, quæ eſſe non poſſint obſtaculo ſaluti, cum illa præcipuum amoris noſtri objectum efficimus. Quot mortales de victu ſuo ita ſolliciti ſunt, ut omnes eorum cogitationes circa hoc unum objectum verſentur? Cum aliquis Dei amorem non habet in corde, neceſſe eſt, creaturam aliquam ipſius Deum fieri. *Ibidem*.

Plerique ſæcularium ita negotiis ſuis abditi ſunt, ut illis ſalutem ſuam operari non vacet. Seſe onerant negotiis, obligationibus neceſſitatibus, quæ totum eorum animum occupant, ita ut ferme deſit illis tempus, quo de ſe ipſis cogitent, & quod negotio ſuæ ſalutis impendant. Communis vitæ hominum ratio ita diſpoſita eſt, ut prout ætate procedunt, eorum multiplicentur occupationes, eorumque neceſſitates augeantur. Adoleſcentibus ut plurimum aliquod temporis ſpatium ſupereſt, & neſciunt qua in re illud impendant, quia illud ſaluti ſuæ tradere nolunt, & mundus nondum illos multis oneravit negotiis. Hoc in omnibus ferme vitæ civilis miniſteriis accidit . . . . Quo magis ſeneſcimus, eo minus vacat nobis; magis & alienis, & noſtris obruimur negotiis, plures habemus curas, ac pro muneribus noſtris obeundis arctius adſtringimur; munera hæc magis neceſſaria fiunt pro familiæ ſubſiſtentia, & ut illius nitor, & decus ſervetur. *Ibidem*.

Difficultas operandi ſalutem ſuam in mundo.

Si qui in mundi perfruitione permanentes ſalvari volunt (quod facere nequeunt niſi chriſtianam vitam ducentes) non ſolum vita eorum non fiet magis commoda, quam vita religioſorum, qui auſteriſſimum vivendi genus profitentur; ſed fiet immo longe auſterior, difficilior, & magis incommoda. Ad eumdem tenentur finem, qui eſt creaturas non amare, ac reſiſtere torrenti concupiſcentiæ, qui eo pertrahit, & non poſſunt exercere modum maxime facilem, ac naturalem evitandi amorem hunc, qui eſt ſibimet omnino earumdem interdicere perfruitionem. Alii igitur adhibendi ſunt illis modi, quibus liberentur; & reliqui omnes ſunt difficiliores, & majores conatus, majoremque interiorem mortificationem requirunt; Quo magis expoſiti ſunt torrenti hujus mundi, eo magis obſiſtere debent, ne eodem rapiantur: ſi enim momento ceſſant obniti contra, ab eodem trahentur, & perfruentes rebus creatis illas amabunt, eas amantes illis adhærebunt, eiſque adhærentes illas Deo præferent. *Ibidem*.

Inſania eorum, qui alii cuipiam rei, præter ſalutem operam navant.

Mundus feſtinanter, ac præpropere facit, quidquid ad ſalutem pertinet; numquam fere ſuppetit illi tempus, quo id agat. Si aliqua ſæculi dignitas ambienda eſt, ſi lis alicujus momenti peragenda, ſi opes conquirendæ, numquam deeſt tempus; tantumque impenditur temporis, quantum neceſſe eſt; nulla eſt feſtinatio, nulla impatientia. Sed cum ſaluti vacandum eſt, cum meditandæ veritates vitiis ſuis oppoſitæ, & requies capienda ad affectuum tumultus ſedandos neceſſaria, tempus amiſſum putatur, illius jactura mœrorem adfert, & quantum fieri poteſt, imminuitur. *Ibidem*.

Oſcitanter fit quidquid ad ſalutem pertinet.

Quid diceres de homine, cui cum totius Imperii cura demandata eſſet, id faceret, quod olim vecors ille Romanorum Imperator, qui publicæ rei cura poſthabita muſcas aucupabatur? Unus tantum memoratur, cui tanta fuerit inſania; verum tamen minor eſt? Natus es, ut eodem occupareris negotio, quod occupabat ab æterno Deum, quod gloria quidem illius eſt, tua vero ſalus; & nihilominus ad ineptias te ipſum dimittis, totus vacans ſexcentis nugis, quæ, quantumvis vel illuſio, vel cæcitas tua tamquam magnas exhibeat tibi, tandem pueriles ſunt nugæ. Viderine poteſt hujuſmodi agendi ratio citra indignationem, atque miſerationem? ſed poteſtne aliquis ſe noxium fateri ſine confuſione? *P. Nepveu in Chriſtianis conſiderat. tom. 2.*

Maxima quæque negotia cum ſalutis negotio collata ſunt nugæ.

Maxima quæque principum conſilia, præclariſſimæ ducum res geſtæ cum ſalutis negotio comparatæ, ubi ſanum judicium ferendum eſt, verę ſunt nugæ, quibus præoccupatio, & conſuetudo negotiorum, magnorumque negotiorum nomen tribuit. Nihil magnum, niſi quod æternum, & infinitum eſt, reliqua prætereunt, reliqua finibus ſuis circumſcripta ſunt, ideoque, ſi cum æternitate comparantur, ſunt minus, quam nihil . . . . Deum amittere, quodnam malum eſt! illum in æternum amittere quænam deſperationis cauſa! illum pro turpi voluptate, pro vili quæſtu amittere, quę ſtultitia? Sed hanc jacturam non ſentire, quænam ſtupiditas eſt! *Idem*.

Mortuus eſt hic vir, aiunt; dum viveret, plurima adeptus eſt; magna bona, & eximium honorem in familia reliquit. O egregium virum! ſi diutius vixiſſet, proculdubio ad majora evaſiſſet; attamen negotia ſua optime procuravit. At melius loquere; negotia hæc ſunt aliena, ſunt filiorum negotia; ſed negotium ſuum, animę ſuę negotium; hæc quippe verę ſunt ejus negotia; heu! per tempus procurare non potuit; mors illum prævenit, neque tempus illi permiſit, ut illud procuraret. O ſtultum inſignem! De aliis cogitavit, ſui ipſius oblitus eſt; & nugis alienis unice intentus, omnino unicum, maximique momenti negotium neglexit. Huc ſpectant illa Evangelii Luc. 12. verba: *Stultę hac nocte animam tuam repetent a te, & quæ paraſti cujus erunt? Idem*.

Majori cum attentione temporalibus bonis, quam ſaluti vacamus.

Videmus quotidie, qua arte, qua ſollicitudine, quo ardore ſeſe gerant mortales, ut ad abjectos, ac temporales fines ſuos perveniant; numquam animum avertunt a fine, quo tendunt; nihil prætermittunt eorum, quę prodeſſe poſſunt, ut illuc perveniant: incredibili vigilantia ſcrutantur, atque ſumma arte utuntur minimis etiam occaſionibus, quę aliquid conferre valent, ut ipſi votorum ſuorum ſummam conſequantur: eorum affectio non quidem cæca, & inconſiderata, ſed perſpicax, & prudens oſtendit, aperitque illis vias, quę maxime aptę ſunt, ut eo perveniant, eoſque docet, qua peritia æque ac vi omnia illa expedire valeant, quorum ope tuto fines ſuos conſequantur. Sed heu! filii lucis, ut loquitur Scriptura, non eamdem habent curam, ut ſupernaturalem finem, pro quo Deus illos creavit, aſſequantur. Non dubitant, quominus cœli bona majori cura, & anxietate quærenda ſint, quam peritura hu-

jus

jus vitæ commoda; attamen plerique ad illa acquirenda nequaquam iiſdem utuntur curis, quibus ſæculares, ut principis alicujus gratiam aucupentur, vel ut fortunam paulo commodiorem licet perfunctoriam in mundo acquirant. *La Font ſermone pro octava poſt Pentecoſten Dominica.*

Deus ad ſalutem noſtram retulit, quidquid majus eſt in mundo.

Ad hunc finem non mundi hujus creationem ſolum, & partium ſingularum illum conſtituentium retulit; *Omnia propter electos*; ſed adhuc inceſſanter refert, quidquid in ordine gratiæ maximum eſt, præſtantiſſimum, atque admirabile. Si in lege veteri tot Sanctos Patriarchas ſuſcitavit, id præſtitit, ut homines in viam ſalutis reverterentur, hos de ſuis voluntatibus, ipſorumque officiis erudiens; ſi Apoſtolis mentem immiſit tot laboribus univerſum terrarum orbem peragrandi, ut quocumque evangelii lumen diffunderent; ſi voluit, tot Martyrum myriades invicta conſtantia ſanguinem ſuum effundere inter teterrimos, ſæviſſimoſque cruciatus; ſi tot Principibus ſuaſit, nitidiſſimas ſæculi calcare fortunas, & humilitatem, religioſamque paupertatem voluptatum, & divitiarum copiæ anteferre; ſi tantum excitavit Doctorum numerum, qui omnes ingenii, corporiſque ſui vires exhauſerunt, ut evangelicas veritates tuerentur, ſi ſubinde homines apoſtolicos miſit, qui zelo ſuo totam Eccleſiæ faciem inſtaurant, ibique primæ pulchritudinis nitorem reſtituunt, inducentes populos ad pœnitentiam, & praxin omnium chriſtianarum virtutum, nonniſi ad hominum ſalutem retulit hos Prophetas, Apoſtolos, Martyres, Doctores, Prædicatores, omnes denique Sanctos. At mirum ne eſſe debet, ipſum ad animarum ſalutem omnes hos eximios retuliſſe viros; quandoquidem non extremum officium, quod ipſe Angelis commiſerit, ſit cura noſtri, ita ut a primo vitæ noſtræ momento ad extremum uſque exitum ejuſdem nobis adhæreant, ut ad ſalutem adducant? Nonne opus eſt, ſalutem hanc in oculis Dei chariſſimam eſſe, acceptiſſimamque, quandoquidem nobiles illos ſpiritus eſſe coegit duces noſtros, & cœli viam nobis oſtendere? *Idem*.

Quam chara Deo ſit noſtra ſalus.

Quis crediſſet, & quis arbitrari potuiſſet, eum, qui in magnitudinis, & gloriæ ſuæ ſtatu eſt finis noſter, & ad quem creata omnia referuntur, debere ſibi velut finem ſuum proponere ſalutem noſtram, ex qua ipſe nullam percipit utilitatem; & debere ſe ipſum ſalutis noſtræ mediatorem ſtatuere, exhauriens, quidquid eſt, & quidquid habet, magnitudinem, bona, vim, vitamque ipſam in hunc uſum? O ſalus adeo parvi æſtimata, adeoque neglecta ab hominibus, aliquid magni, & inæſtimabilis es! Si enim rerum pretium æſtimandum ex illis eſt, quæ pro ipſis impenduntur; ſi quæ adeſſe debet proportio inter merita, ac præmia, de ſalutis pretio ex pretio infinito, quod pro illa Dei filius erogavit, ipſi judicate. Ipſi judicate; hæc enim ſalus apud ipſum locum tenet mercedis pro omnibus cum vitæ ipſius humiliationibus, tum mortis cruciatibus. Tradidit Deus morti filium ſuum, quamvis in hoc omnem ſuam gloriam conſtituat, & in eodem ſibi bene ab æterno complaceat, hunc tamen tradidit, ut criminoſos homines ſalvos faceret: *Proprio filio ſuo non pepercit*, ad Rom. 8. Neque filius hic ſanguinem ſuum ob hanc cauſam effundens illum prodigere arbitratus eſt. Nonne vobis videtur animæ ſalus tantum valere, quantum vita Hominis Dei; quandoquidem hujus ſacrificium fecit, ut illam peccatoribus meretur, & hanc voluit eſſe remedium, ut illam ab æterno vindicaret interitu? *Idem*.

Maximum noſtrum negotium eſt ſalus noſtra.

Hoc proculdubio maximum vobis negotium eſt de ſalute veſtra cogitare, ac ſerio illi navare operam; nullum enim vobis eſſe poteſt verum bonum, felicitas nulla extra ſalutem. Agitur de poſſidendo, vel amittendo Deum, qui in ſe omnia bona complectitur: agitur de felicitatis, vel infelicitatis æternitate: agitur de æterno gaudio, vel cruciatibus magnitudine quidem terribilibus, duratione autem æternis. Ullumne eſſe poteſt tanti momenti negotium? Ullumne cum hoc conferendum? Sapiens autem Eccle. 11. nonne jure dixit, licet homini plura ad vivendum ſæcula concederentur, & licet certus eſſet ſe toto hoc tempore perfruiturum ea proſperitate, quæ nullis adverſis, mœroribuſve perturbanda eſſet, ipſum tamen ſemper cogitare debere dies æternitatis, qui ubi venerint, oſtendent ipſi cæterarum occupationum nihilum, & vanitatem. *Idem*.

Poſt mortem cognoſcemus omnes alias curas inutiles fuiſſe, nobiſque ſaluti unice fuiſſe, conſulendum.

Poſtquam mors nobis oculos aperuerit, videbimus inutiles fuiſſe curas, quibus acti fuimus, ut temporalium negotiorum noſtrorum exitum felicem perquireremus: hæc omnia aranearum laboribus ſimillima putabimus, quæ ſemet exhauriunt ſubtilia ducturæ fila, quæ muſcis tantum capiendis inſerviunt: *Sicut aranea meditabuntur*. Pſalm. 89. De his judicabimus quemadmodum Deus, & Sancti nunc judicant, ac videbimus inutilitatem, atque ſtultitiam omnium curarum, quæ nos prohibuerunt, quominus de ſalute noſtra eſſemus ſolliciti: *Cogitationes eorum cogitationes inutiles: non eſt judicium in greſſibus eorum*. Iſai. 59. Fruſtra Dei filius ait, nihil nobis profuturum mundi totius lucrum feciſſe, ſi animæ detrimentum paſſi fuerimus, niſi noſmet ſalvos fecerimus; alias quaslibet jacturas bonorum, exiſtimationis, officiorum, honorum, earumque rerum, quas præ cæteris amamus, nihil eſſe, ubi cum ſalutis jactura comparentur; eas nihil nobis auferre niſi bona, quæ mors brevi raptura eſt, quoniam ex hoc mundo egredientes nihil nobiſcum poſſumus aſportare. Si lite uberem amiſiſtis agrum, alium acquirere poteſtis: ſi ingentem auri vim, hanc iterum lucrari vobis dabitur; ſi valetudini veſtræ inordinato vivendi genere offeciſtis, eam pharmacorum ope, & uſu reparare fortaſſe licebit; ſed ſalutis jactura reparari non poteſt: *Quam dabit homo commutationem pro anima ſua?* Matth. 16. Si ſemel animæ noſtræ defuerimus, actum eſt in æternum. *Idem*.

Tanta, inquient reprobi, fuit cœcitas noſtra, ut pro terrena fortuna, pro modico bono, pro vana, & fallaci oblectatione ſalutem noſtram neglexerimus: *Tranſierunt omnia illa tamquam umbra: quid nobis profuit ſuperbia? aut divitiarum jactantia, quid contulit nobis?* Sap. 5. Omnes iſtæ divitiæ, honores, voluptates evanuerunt velut umbra; neque aliquid ſupereſt, niſi triſtis memoria, ſomniorum ſimilis recordationi. Itane pro rebus adeo fragilibus anima, & ſalus erant amittendæ? Itane in diſcrimen adducenda erat beata æternitas pro bonis, quorum duratio quidem adeo brevis eſt, fruitio autem tot amaritudinibus mixta? Itane pro adeo exiguis bonis amittenda erat ſalus, præterquam nihil eſt niſi miſeria? Nonne potius abrenunciandum erat lucris omnibus, & bonis, quam ſalutem periclitari, vel amittere? Ullumne lucrum, aut bonum eſt, quod tantam reparare valeat ruinam, vel quod cum ſalute poſſit comparari? Horum igitur miſerorum exemplum nos alienis ſumptibus ſapientes efficiat; nunc eos concipiamus ſenſus, quos illi tunc, ſed fruſtra de ſalutis momento fovebunt. Hanc igitur hodie ſpectemus, tamquam maximi momenti negotium, vel unicum alicujus momenti, quod nobis eſſe poſſit negotium; huic præcipuam, totamque curam noſtram impendamus. Hoc proprie noſtrum eſt negotium: cætera ſunt ad tempus, & annos aliquot, hoc in omnem æternitatem. *Idem*.

Alia negotia ita curanda ut noſtri non obliviſcamur.

Neque poſtulo, ut omnem temporalium negotiorum curam, familiæ veſtræ regimen, munerum veſtrorum exercitationem, veſtræque negotiationis cogitationem abjiciatis: hujuſmodi occupationes, uti oportet, acceptæ cum ſalutis cura ſimul eſſe poſſunt. Et hæc media ſæpe ſunt, quæ nobis Providentia propoſuit, ut ad hunc finem perveniremus. Hoc poſtulo, ne rebus hiſce vacantes in illis præcipuum veluti negotium veſtrum conſtituatis; ne nimia ſollicitudine illis adhæreatis, ne illa tamquam finem veſtrum putetis, ſed hęc omnia ſedulo ad Deum, ſalutemque veſtram referatis. Vobis dico, quod S. Bernardus Eugenio Papę in libro de conſideratione, quem huic Pontifici inſcripſit. Scio gradus, quem in Eccleſia obtines, magnitudinem infinito te obruere numero negotiorum, & occupationum, quę facere nequeunt, quo minus plurimum diſſipent mentem tuam, animumque partiantur. Sed in numero negotiorum tuorum tuam ſalutem accenſe, & Eccleſię totius curam gerens tui ipſius non obliviſcere. *Idem*.

Conſilium capiendum ſerio impoſterum cogitandi de ſalute ſua.

Quandoquidem tantum amiſimus temporis, & hactenus tanti momenti negotium turpiter adeo contempſimus, conſilium hodierna die capiamus ſerio eidem operam navandi, & optimo temporis, quod nobis reliquum eſt, uſu reparandi pravum uſum ejuſdem, quem fecimus; ſpectandi ſalutem noſtram tamquam unicum illud negotium, quod nobis gerendum ſit; hoc procurandi eodem ardore,

ardore, quo ſęculares ea conſueverunt, quę ſibi ſunt antiquiſſima; nihil eorum negligendi, quę aliquid conferre poſſunt, ut negotium hoc nobis fluat e ſententia, ac noſmet pręteritę inertię conſideratione excitandi ad reliquum vię, quod in cœlum ſupereſt, majori pernicitate percurrendum, quemadmodum ſolent viatores, qui nimis in itinere immorati ſunt. *Idem*.

Ideo vero melius adhuc liquet modica attentio, quę hoc in negotio adhibetur, & negligentia, qua illud excipimus, quod, ſi quibuſdam in occaſionibus conſilium hac de re petimus, videmur decipi velle. In rebus reliquis peritiſſimos, conſultiſſimoſque in arte viros conſulimus, ſed, cum de ſalute agitur, obvium quemlibet directorem eligimus; pręſertim vero ſi indulgentię fama illum commendet. Quoties etiam ſciſcitamur, utrum aliquid liceat, an ſecus, hac mente, ut illi, quos conſulimus, id ſentiant, quod maxime cupimus? Non petimus conſilium, ut expeditiora, ac tutiora ad ſalutem adminicula inveniamus, ſed ut incertiſſima eligamus, ut amplectamur ea, quę periculoſa eſſe cognoſcuntur, dummodo a maxime eſſentialibus Chriſtianiſmi officiis abnormia non ſint. *Idem*.

Quid faciunt, qui vere ſalvari cupiunt.

Qui verum habent ſalutem ſuam operandi deſiderium, nullum ingrediuntur ſtatum, nullum amplectuntur munus, nulli vacant occupationi, niſi ea ad ſalutem ſuam referatur, quæ ſumma ſemper eſt conſiliorum omnium. Hoc ante cætera ſemper conſulunt, antequam de re quapiam deliberent; hoc illos vel ad agendum impellit, vel deterret; atque inter diverſas vias, quæ ſeſe ipſis offerunt, non hærent eligentes eam, quæ ad hunc finem expeditiſſima videtur, atque tutiſſima. Vulgatius argumentum precum, quas fundunt Deo, eſt, ut ſibi liqueat, quod vitæ genus ſibi deſtinaverit in æterna præſcientia, ut ad beatitudinem perveniant; quod ubi ſemel cognoverint, nihil intentatum relinquunt, & inauſum, nullum non ſuperant, proſternuntque obicem, ut illud amplectantur. Quantumvis aſpera ſit via, ad quam a Deo vocantur, licet ſentibus, ſpiniſque eſſet obſita, nonniſi illecebras, atque delicias habere videtur illis; &, ſi in cœlum perducit, ipſi hanc incredibili ardore amplectuntur. *Idem*.

Salutis negotium differendum non eſt.

Alia vitæ negotia ſæpe ſunt differenda, etenim, cum alia aliis adverſentur, omnia ſimul tranſigi nequeunt; ſed voluit Deus ſalutis noſtrę negotium nulli munerum noſtrorum eſſe impedimento, ne ulla ratione illud differre teneremur. Hoc e contra alias quaſcumque occupationes ſanctificat, & quidquid hac mente non ſanctificatur, inutile eſt, ſi fortaſſe neque injuſtum eſt, neque noxium. *Ex ſermonibus Chriſtianis*.

Vin' metum, quem ipſe concipis de ſalute tua, æquum, & utilem eſſe? imitetur timorem eorum, qui naufragium reformidant. Hoc in timore omnia projiciuntur, ut ſaluti ſuæ conſulatur; &, quidquid pretioſiſſimum eſt, in pelagus jacitur. Et, quia nil tanti ſit, quanti vita, libenter omnia relinquuntur, ut illa ſervetur; ſalus ipſa unum illud eſt, quod reſpicitur. Eheu! cum eſtis in mundo, eſtis in procelloſo mari; in ſingula momenta ſcopuli occurrunt. Si rationabilis, & prudens es, ſalutis tuę ratio unicum illud negotium eſt, quod te debet occupare, omnia tibi ſunt abjicienda, quæ illam prohibere poſſunt; navis hæc exoneranda eſt, cor eſt exonerandum. Bonum hoc tibi acceptum eſt, ſed male partum eſt. Pondus eſt, quod tibi cauſa erit naufragii, projiciendum eſt. Forma illa te allicit; ſed, cum amor illius noxius ſit, pondus eſt periculoſum, quod certiſſime te in interitum trahet, ideoque relinquendum eſt: *Pereat mundi lucrum, ne fiat animæ damnum*, S. Auguſtinus ait. Pereant reliqua, honores, dignitates, opes, dummodo in hoc interitu, & univerſali naufragio id ſalvemus, quod præcipuum, & unicum eſt, & quod ſalvare intereſt noſtra, animam videlicet noſtram. *P. Maſſon ſermone 6. Adventus*.

Felix ne, an infelix in hac vita fueris, parum intereſt.

Homo iſte brevi magnas collegit opes; omnia illi fluxerunt e ſententia, bona affluenter in domum ejus ingreſſa ſunt; honores, agri, exiſtimatio, omnia confluxiſſe videntur, ut illum inter homines ſæculi beatiſſimum facerent. Dives fuit, potens, ſcitus, prudens. Maxima ille quidem obiit negotia, non abnuo; ſed ſalutis ſuæ negotium non procuravit, ideoque in inferno æternum torquetur. Illi vero e contra, qui natus fuiſſe videtur calamitatum ludibrium futurus, altus, & nutritus in amaritudine, ne unus quidem tranquillus, terenuſque affulſit dies; nihil illi ceſſit e ſententia, negotia, conatus, conſilia, omnia peſſum abiere. Vitam duxit triſtem, obſcuramque, multis laboribus, pluribuſque mœroribus confectam. Improba ejus fortuna nullum ipſi conciliavit amicum, &, poſtquam bona illius in deterius lapſa ſunt, omnes eum contempſerunt. Nil in terris calamitoſius fingi poteſt; verum eſt; ſed homo hic operatus eſt ſalutem ſuam; omnia illius mala eumdem cum vita finem habuere; ſanctus eſt, æternumque beatus. Eccleſiaſticus ille meritis, vel favoribus nituit; plurimos habuit amicos, ampliſſimas aſſecutus eſt dignitates, ad infulas evectus eſt. Magna ſervorum cohors, magni honores, ſumma magnificentia: quæ vita hac beatior, atque optatior? Mors ſerenos ejuſdem turbavit dies. Prodeundum fuit illi coram ſupremo judice; ratio ei reddenda fuit villicationis ſuæ, &, poſtquam in vita felix extitit, poſt mortem in æternum interiit. Quæ conſolatio, quæ felicitas e contra religioſo huic viro, cordato Sacerdoti, qui in tenebris, & humilitatis caligine vixit. In id intentus, ut ad unguem omnibus ſui ſtatus officiis perfungeretur, cum laude omnia miniſterii ſui obiit munera. Pauper, humilis, mortificatus, in mundo non magnas quidem fortunas habuit, ſed ſanctus eſt. Quæ dignitas conferri poteſt cum hac in altera vita fortuna? Quæ ſors ejus ſorte præſtantior? *Idem*.

Pericula, quæ ſunt in mundo pro ſalute.

Omnia in mundo pericula ſalutis eſſe dicere poſſumus. In hoſtico vivimus, viæ inſidiis plenæ ſunt, aer, qui reſpiratur, parum ſanus: omnia laqueis referta ſunt, objecta tentant, exempla trahunt; ipſa naturæ noſtræ affectio in malum prona reliquis ſimul periculis par eſt. Mundus hic eſt procelloſum mare, indeſinenter cupiditatibus agitatum, ſcopuliſque repletum; ii, qui videntur, non ſemper ſunt deteriores; malacia æque metuenda eſt, ac procella. Nulli fidendum eſt, ac ſibimet jugiter cavendum. Naufragium fit, tum quod non ſatis altum eſt pelagus, tum quod nimis prope raditur littus. Quantumvis parum cœli proſpectus amittatur, erratur, & plurimi in ipſo portus oſtio naufragium faciunt. Bona fortuna ebrios facit, mala opprimit; utraque maximis periculis ſalutem objiciunt. Non deſunt mala, quibus bonorum patientia ſuperata cedit; pauca etiam ſunt proſpera, quæ modum non excedunt; hæc nos excæcant, extra nos rapiunt, in errorem inducunt. Proſperitas hominem inflat ſuperbia, mollit voluptate, aggravat inertia .... Miraculo opus eſt ad evitandum virus, quod univerſaliter adeo effuſum eſt, & adeo bene præparatum. Quodcumque periculum eſt, quodcumque tentatio eſt in proſperis; objecta, quæ majoribus pollent illecebris, ſeſe offerunt catervatim; contagio communis eſt, laquei ſub pedibus. Honor, magiſtratus, dignitas numquam attollunt, quin nos furentibus ventis objiciant; vita deliciis affluens præcipitiis plena eſt; ipſi etiam duces ſunt metuendi; omnia fallunt, omnia ſaluti ſunt periculoſa. Qua igitur vigilantia, qua cura opus eſt, ut in hoc mundo ſaluti conſulatur, & hæc in tuto conſtituatur? *Idem*.

Mundus eſt regio, ubi omnia ſaluti ſunt periculoſa, & ubi ſecuritas, in qua vivitur, maximum eſt omnium periculorum. Paucæ in mundo converſationes ſunt, quæ vel antidotis, vel remediis non egeant, pauci ſermones, qui vel pudorem, vel charitatem non lædant. Obtrectatio ita belle ſibi locum invenit, ut ubique etiam in maxime familiaribus colloquiis aditum ſibi aperiat; ſine hoc ſale omnia nullius ſaporis ſunt, & languent. Poſtquam plurimorum nomini labes offuſa fuit, quænam ſit reparatio? quæ pœnitentia? Ætas effæta, moleſtus aliquis caſus, infortunium a voluptariis cœtibus aliquem removebit; at hic ulliſne angitur curis, vulneribus, quæ intulit, medicinam allaturus, vel reparaturus damnum, quod plurimis peperit? Hoc ipſum quam palam probat exiguum electorum numerum in mundo? Hi voluptatum adeo hilares conventus, hi cœtus adeo magnifici, hæ ludorum, amorumque academię, hæc ſplendida, & delicata convivia ſuntne innocentiæ perfugium, & contra vim cupiditatum aſylum? Attamen ibi homines tranquilli ſunt; ibi regnat gaudium & lætitia; verum numquid merito addere poſſumus, & bonam conſcientiam ibi regnare? Cum hæc omnia ſerio, & per otium conſiderantur, omne periculum patet, ac perterremur; ſed, ubi

ubi videmus omnium ætatum, omniumque conditionum mortales eo alacriter, & catervatim confluere, quid cogitari poteſt de multitudine, quæ in interitu ſuo gaudium conſtituit, & quę de ſalute ſua eſt adeo parum ſollicita? *Idem.*

Si ſalvamur parum intereſt, quid in mundo fuerimus, fecerimus, vel pertulerimus.

Si ſalvamur, perfunctoriæ omnes mundi calamitates, genus obſcurum, turpis conditio, egeſtas, morbus, contemptus, nihil poterit ullo modo ſupremum bonum imminuere; ſin damnamur, omnis fluxa mundi felicitas, dignitas, potentia, honor, opulentia, voluptas, nihil ſummam infelicitatem avertere poterit. Quid vobis videtur? Numquid quam maxime refert beatam procurare æternitatem? In communibus negotiis aliqua ſemper reliqua ſpes eſt. In mundo calamitoſus ſum, ſpero me in altera vita beatum futurum. In negotio ſalutis nulla reditus ſpes adeſt, & quicumque damnatur, in æternum damnatur. Intelligiturne, quanti momenti ſit hoc negotium? *P. Croiſet in ſpirit. conſid.*

Quæ nos illecebra excæcat; quodnam veneficium nos faſcinat? Quacumque in alia re rationabiles ſumus, atque ſapientes, & in hac una, ubi ſapientes eſſe intereſt, obſtupeſcimus, & rationes ſenſu caremus. Quid enim prodeſt mortalium doctiſſimo, potentiſſimo terrarum dominatori, nituiſſe, excelluiſſe, viciſſe, egiſſe triumphos, ſi damnatur? Hominum plerique currunt, progrediuntur, quin ſpectent finem, quo tendendum eſt. Dummodo ſciant multiplicare nugas, quibus diſtrahuntur, ac illecebras, quibus agnoſcere prohibentur præceps illud extremum, quo via illos adducit, contenti ſunt. Hoccine eſt eſſe ſapientes? Sæcularium negotiorum impedimentum, familiæ cura, magiſtratus officia, ſolatia, ipſæ voluptates nos avocant, neque ſinunt per otium de ſalute noſtra cogitare. Si quę adhuc ſupereſt religionis ſpecies, rectique ſenſus ratio, ex quo aliquid prohibet, nos ſaluti noſtrę proſpicere numquid illa nobis cura, voluptas, officium, negotium habenda ſunt? Nulla conditio eſt, ſtatus nullus, qui relinquendus non eſſet, ſi cum ſalutis cura ſimul eſſe non poſſet. Ad naufragium evitandum omnia projiciuntur in mare. Beata æternitas aliquorum dierum vita poteſt comparari. Attamen certum eſt, nullum eſſe ſtatum, qui nos in cœlum non valeat adducere, cum Deo auctore ſuſcipitur. Sancti ad ſanctitatem acquirendam uſi ſunt iiſdem occupationibus, quas reprobi in uſum adeo pravum verterunt. Cupiditates noſtræ, non ſtatus noſter nobis ſunt impedimento. *Idem.*

Salutis negotio parum attendimus.

Bona fide, ſalutis noſtræ negotio plurimumne occupamur? Cum autem adeo parum illi vacemus, quo jure ſperamus illud nobis ſententia ceſſurum; nos, qui putaremus hominis alicujus negotia peſſum itura, niſi illis majorem, quam nos, æternitati navaret operam? Deus nobis totam conceſſerat vitam ſaluti unice impendendam, & judicaverat non brevius temporis ſpatium requiri, ut eamdem operaremur; nobis autem aliter judicare placet, & ſperamus, nos ſalvos fore, quamvis ægre aliquot ſolum vitæ noſtræ menſes integros inveniamus huic uni negotio impenſos. Ita infinitam beatitudinem in diſcrimen adducimus, atque tranquille noſmet æternæ objicimus infelicitati, quæ alias quaslibet infelicitates continet, & excedit! Scimus tempus eſſe breve, inſtare mortem; quodlibet momentum eſſe poſſe extremum, & ſi hoc extremum eſſet, interitum noſtrum inevitabilem fore. Qui hoc cogitantes fremunt, impoſterum in hoc negotio erunt oſcitantes? Millies animo terribiles haſce cogitationes revolvimus; jam ad extremum ſtadii noſtri ſpatii pervenimus; at ſalutis noſtræ negotium plurimumne proceſſit? *Idem.*

Non ſine difficultate operari poſſumus, ſed illa ſuperanda eſt.

Salus ſuas habet difficultates, quod autem negotium non habet ſuas? Numquid ſine labore in re militari ad primos gradus aditus patet; numquid ſine curis in mercatura tranſigenda opes quęruntur, numquid ſine difficultate quolibet in ſtatu procedere licet? ... Quiſnam non ſentit eas difficultates, quæ in ſuo ſtatu, ac munere inveniuntur? Quot vigiliæ, quot ſudores, quot curę? Numquid labor plurimos deterret? Ni velit inſipiens haberi, quis otiari vult cauſatus, non ſine labore negotia tranſigi poſſe? Quo in loco habentur, qui mundo hoc ineunt conſilium? Unum ergo ſalutis erit negotium, in quo liceat ratione carere, & a recto ſenſu abhorrere, quin male audias? Attamen quamvis cætera tibi e ſententia fluxiſſent, niſi ſalutem operatis tuam, fruſtra te ſapientem jactitas; næ inſipiens es. Licet difficultates, quæ in ſalute procuranda tibi occurrunt, longe graviores eſſent, quam perhibentur, deliberandumne eſſet, utrum eſſent ſuperandæ? At verum non eſt, difficultates tales eſſe, quales feruntur. *Idem.*

Salutis negotium eſt difficile, nihilque prætermittendum ut e voto cedat.

Salus difficile negotium eſt; cur diſſimulandum, quandoquidem Salvator hoc palam docet in Evangelio? Hac in re nihil ipſe nos celat. Vinea eſt ſumma cura excolenda, ſi fructum inde percipere volumus; ager eſt tanto labore exercendus, ut otiari, vel reſpicere retro non liceat: abditus eſt theſaurus, qui nonniſi humo alte defoſſa inveniri poteſt; negotium eſt, ubi nulla prætermittenda cura eſt, ut talenta in quæſtu ponantur: pretioſa eſt margarita quorumcumque bonorum pretio redimenda, niſi habetur; & ſi ſemel acquiſita amiſſa fuerit ſumma ſollicitudine inquirenda eſt, ita ut omnia ſuſque deque vertenda ſint, donec reperiatur. Hæc ardua, & arcta via eſt, per quam pauci ingrediuntur. Hæc porta anguſta, per quam introire difficile eſt. Poteratne Salvator magis ob oculos ponere hanc veritatem, quam his omnibus utens parabolis, atque comparationibus? Salus ergo difficile negotium eſt. Et profecto quot obices adverſantur, quot hoſtes obſiſtunt? Obices a concupiſcentia, quę domanda eſt, a violentis affectibus, qui ſunt moderandi, a ſenſibus inordinatis, qui mortificandi ſunt, ab inveteratis habitibus, qui ſunt convellendi, ab objectis æque jucundis, atque funeſtis, quę ſunt fugienda, ab occaſionibus periculoſis, quę ſunt evitandę, a nexibus, qui ſunt infringendi. Qua conſtantia, qua vi ad id opus non eſt? ſed qua fortitudine opus, ut oppugnentur hoſtes, qui ſaluti noſtrę adverſantur? Caro, domeſticus hoſtis, eo metuendus magis, quo timetur minus. Mundus, qui placitis ſuis nos ſeducit, qui ſuis promiſſionibus allicit; qui ſuis pertrahit exemplis. Dæmon potens inimicus, & verſutus, vigilans & crudelis, qui negotium ſuum putat cladem noſtram, dum interim noſtrum non putamus negotium noſtram ſalutem. Ut igitur ſalvemur, fortitudine eſt opus, & fidelitate. *P. Nepveu tom. 2. chriſt. conſider.*

Cur ſalutis negotium proprie ſit negotium noſtrum.

Salutis negotium proprie negotium noſtrum eſt, etenim omne lucrum nobis cedit. In aliis negotiis lucrum nequaquam illius tantum eſt, qui operatur. Agricola ſerit, & metit, ſed plerumque non ſibi. Pater ſe ipſum bona colligendo torquet, ſed ut filios locupletes faciat, & ſæpe ut faciat ingratos. Judex caro emit pretio magiſtratum, videlicet neceſſitatem ſemet ipſum populi victimam efficiendi. Quid inde percipit? Inanem honorem. Qui ſerit, Salvatur inquit Jo. 4. non ſemper & metit. *Alius eſt, qui ſeminat, & alius, qui metit.* Sed in ſalutis negotio, qui operatur, hic unus omnem percipit quęſtum, quem cum nullo partitur: *Quæ ſeminaverit homo, hæc & metet*, S. Paul. ad Gal. 6. ait. Si oras, ſi jejunas, ſi erogas eleemoſynam, ſi ſenſus tuos mortificas, ſi carnem tuam crucifigis, lucrum omne tuum erit, ſed lucrum magnum; in hac enim vita centuplum ipſum excedet, in altera vero erit infinitum. *Idem tomo 1.*

Noſtrum etiam negotium eſt; jactura enim tota erit noſtra.

Salus noſtrum negotium eſt; ſi enim male ceſſerit, jactura tota nobis cedet. In negotiis, ubi periculo utilitas mixta eſt, ſocietates fiunt, cautiones quęruntur; & dummodo minus ſubeamus diſcrimen, minus referre lucrum optamus; volumuſque cum aliis lucrum partiri, dummodo ipſi nobiſcum detrimenta partiantur. Sed cum agitur de ſalute nulla ſocietas eſt, cautio nulla. Solis periculum adeundum eſt; omne lucrum, & omne detrimentum ad nos perſonaliter ſpectat; ſinguli pro re ſua adlaborant. Hic vir bonus, cui tantum zeli eſt pro ſalute tua, qui tantum exhauſit curarum, qui hoc ſuum negotium eſſe putavit, lucri quidem partem accipiet, ſi proſpere ceſſerit, ſin autem male, exors erit omnis jacturę. Quod immo erit cauſa interitus, & damnationis tuę, cauſa erit illius meriti, & quęſtus. *Idem.*

Salutis noſtræ negotium, negotium fuit filii Dei, quo ideo factus eſt homo.

Cum miſit Deus Filium ſuum in mundum, unum illi mandavit, & hoc unum fuit ſalutis noſtrę negotium, perinde ac magnitudini illius maxime par, ſuę glorię accommodatius. Quamquam in tanta exercitiorum varietate homines diſtineat, vult tamen hanc unam omnium eſſe in terris occupationem, & non aliud nobis in tempore vult eſſe negotium, niſi ęternitatis. Illuc omnes curas noſtras debemus extendere, atque in munerum noſtrorum diverſitate, cum non aliud nobis ſit finis pręter hunc, non aliud etiam negotium habebimus; hac ſolum vitę noſtrę opus erit illud ipſum, quod totam Dei meruit occupare ſapientiam, ſeu in æternitate, ut hoc conſilium conciperet, ſeu in tempore, ut illud opere adimpleri juberet. Attamen aliis quibuſcumque rebus intenti de hoc fere numquam cogitamus, & tantum abeſt, quod ex ea unicum negotium noſtrum faciamus, ut ne negotium quidem hæc nobis faceſſat. Tempus nanciſcimur iis rebus impendendum, quę ad nos minime ſpectant; nec ſuppetit nobis otium pro illa, quæ inevitabilis eſt neceſſitatis, ac æterni momenti. Semper in motu verſamur, quin umquam proferamus pedem verſus beatum hunc terminum, & numquam fere vacantes unicæ rei, quę omnes occupationes noſtras expetit, inutilium curarum infinita farragine animos noſtros obruimus. *Ex ſermone hujus argumenti in collectione Orationum Academiæ Gallicæ oblatum anno 1675.*

Cur ſalutis negotium ſit magnum, unicumque negotium noſtrum.

Totius mundus negotiis obrutus eſt, & neminem ferme videmus ſaluti ſuæ intentum negotio. Omnes domos ingrediemini, negotia ibi invenietis, homines omnes interrogate, negotiis intentos reperietis, & ſi familiariter cum illis ſermonem miſcebitis, ſæpe de negotiis tantum ſuis verba facient, quin ſalutis, atque æternitatis negotium umquam in verba, vel etiam in cogitationem ipſorum incidat. Ad hæc lis, magiſtratus, familię cura, exercitus imperium, reipublicę adminiſtratio nonne totidem ſunt varię occupationes magna negotia appellandę? Omnes iſtę conſiderationes non prohibent, quominus juxta evangelii oraculum aſſeram, nullum in mundum præterquam ſalutis eſſe negotium; ſeu quod cætera cum hoc comparata magna non ſunt, ſeu quod ad hoc relata tamquam ad pręcipuum finem non afferunt curas diverſas, & quod omnia ſimul unam occupationem efficiunt. *Idem.*

Quanti ſteterit filio Dei noſtra ſalus.

Dei filius omnia pertulit, omnia ſuſtinuit ob hunc finem, ut nobis fortitudinem immitteret omnes vincendi difficultates, quæ occurrerent, omneſque obices ſuperandi. Quis intelligere poteſt æternæ ſalutis pretium, inquit chriſtianæ eloquentię Pater, quoniam hæc infinita ſapientia, quę cujuſcumque rei meritum perfecte cognoſcit, nihil ad hoc prætermiſit, neque renuit requiem, honorem, vitamque ſuam ſacrificare. Attamen nos illam negligimus, quamquam negotium ſit noſtrum; & non ſolum non ſperamus illam conſecuturos ſub adeo gravibus conditionibus, quibus hæc divina perſona, cujus nihili intererat, niſi quod intererat noſtra; verum etiam detrectamus illi aliquam impendere conſiderationem, quaſi metueremus, ne noſtram perturbaremus tranquillitatem immortalem requiem nobiſmet procuraturi; & quaſi magnum hoc opus, quod Dei filium exercuit, quoad in hac vita permanſit, dignum non eſſet, quod vitę noſtrę momentum occuparet. *Idem.*

Mundana prudentia hac in re cæca eſt, quamvis in aliis ſit perſpicax.

Prudentia mundi quam cæca es in propriis luminibus tuis, & veris tuis utilitatibus ſenſu carens! Uſquequo proprium tuum bonum, tuæque ſalutis negotium, quod unicum negotium eſt, quod ardenter amplecti debes, contemnes? Uſquequo adverſaberis juſtitiæ Dei, quæ eſt certiſſima vitæ norma? Si adeo ſapientia conſilia præbes tua conſulentibus oracula circa præſentia, numquam ſalutaria præbebis monita circa futura, quę adeo digna ſunt conſiliis tuis? Si adeo aptas rationes excogitas, quibus ad optatos exitus negotia producas, numquid unica relinquenda tibi erit via, quæ ad extremum tuum finem adducit? Si adeo ſcitas fers ſententias de rebus humanis, ac perituris, ſemperne eris injuſtus in judiciis, quæ de æternis, diviniſque rebus profers? Ingentes curæ exiguas auferunt, cumque nos magni momenti urget negotium, ægre minoribus operam damus. Æquum eſt, S. Eucherius inquit, quod, quæ potiora ſunt, primum in cogitationibus noſtris locum teneant; noſtræ ſalutis negotium cæteris quibuſcumque prævalere debet, ac cogitationes noſtras prorſus occupare, cum non præcipuum tantummodo ſit, verum etiam unicum. *Idem.*

Salus noſtra nobis chara eſſe debet, & una cupiditas prohibere poteſt, ne illam cæteris bonis præferamus.

Homini charius nihil eſt vita ſua, non enim renuit quandocumque rerum jacturam ſubire, dummodo eam ſalvam faciet. Quid ergo illi faciendum non eſſet ſalvaturo animam ſuam, & perfruituro æterna hac, & immortali vita, quæ toto cœlo pluris, quam vita corporis facienda eſt? Scio in diſcrimen adduci, atque negligi quotidie ſalutem, eamque bonis hujus mundi poſthaberi. Sed cupiditatis tempus e tempore conſcientiæ diſtingue. Cum cupiditas prævalet, tunc ſalutis æſtimatio ceſſat, & evaneſcit; quippe denſa eſt nebula, quæ cœlum nobis abſcondit, ac celat æternitatem; ſed ubi conſcientia nubem hanc perfodit, & diſſipat, tunc mundus viciſſim evaneſcit, & æternitas ſeſe ea in luce nobis offert, quę oſtendit eam reliquis rebus eſſe præferendam; tunc nihil eſt, quod propter illam amittere nolimus. Opes, honores, voluptates, amici, conſanguinei, omnia huic magno, & incomparabili negotio cedunt. Hoc ipſum accidit quod mercatori; donec mercaturæ vacat, atque in terra ultro citroque negotiari ſatagit, mercibus tantum conquirendis intentus eſt; dicere vitam ejus cum lucro collatam nihil fieri; laboribus ſe exercet, ſudat, & alget, valetudinem, vitamque ſuam in diſcrimen adducit, ut navim jam jam vela daturam mercibus repleat. Verum in mari vehementi agitur procella, quę inevitabile ipſi portendit naufragium, niſi navim exoneret; Tunc teſtatur vitam ſuam ſibi reliquis rebus eſſe pretioſiorem; quoniam ut illi conſulat, merces ſuas projicit in mare. Ita judicandum eſt de illo, cui aliquid Chriſtianiſmi, & religionis eſt reliquum. *Auctor Anonymus.*

Inefficax, quam habent homines ſeſe ſalvandi voluntas.

Salvos fieri volumus; ſed minus principaliter volumus; ſi enim rite voſmet excutere vultis, invenietis primam, præcipuamque voluntatem veſtram non eſſe, voſmet ſalvos faciendi. Primum illud, quod vultis, & ante cætera vultis, eſt vobis in mundo fortunam ſtatuere, ad ſublimiorem locum contendere; voluntas vero vos in hoc ſtatu ſalvandi poſterior eſt, voluntas eſt dependens, & ſubordinata; ideoque non agit, niſi quatenus prima, ac præcipua, quæ in vobis dominatur, voluntas id vobis permittit. Salvari volumus, ſed abſtracta, & confuſa voluntate hoc volumus; volumus voluntate frigida, & inefficaci; volumus indirecte; volumus in intentione, non facto; theoretice, non practice volumus. Quod efficit in vobis hæc voluntas, quam vobis ineſſe dicitis voſmet ſalvandi? Permixta, & confuſa eſt ſexcentis aliis voluptatibus, quæ prohibent, ne ſentiatur, & illam ſuffocant. Deſiderium progrediendi, honorem aliquem conſequendi, locupletandi, hæ ſenſibiles, diſtinctæque ſunt voluntates ... Nulla umquam voluntas magis ſterilis fuit illa, qua voſmet ſalvare vultis; quid enim parit? Regitne mentem veſtram? Movetne cor veſtrum? Influit in cogitationes, & actiones veſtras? Nil horum: ſalvari vultis, & ea renuitis media, quæ ad id ſunt neceſſaria. Qualibet voluntas finis, ſi vera, ſinceraque eſt, continet mediorum voluntatem, quæ igitur voluntas finis hæc veſtra eſt, quæ media ad illum excludit; Hoc vultis, ſed ſecundo loco; hoc vultis, ſed primoribus labiis; hoc vultis, ſed nihil operamini conſecuturi bonum, quod vultis. *Liber, cui titulus*: Le bon gout de l' Eloquence Chretienne.

Summa ſecundæ Epiſtolæ S. Eucherii ad Valerianum de ſalutis cura.

Ei, quæ prima, & præcipua ſunt, primum teneant, opus eſt, locum in animo noſtro, primumque ſint curarum noſtrarum objectum, & ſalus noſtra, quæ magnum, ac ſummum negotium noſtrum eſt, ſuprema ſit omnium ſollicitudinum noſtrarum cauſa. Salus noſtra nos occupet, neceſſe eſt, non ſolum tamquam primum, ſed etiam tamquam unum illud, quod occupare nos debet. Tanto ſtudio hanc cæteris quibuſcumque rebus præferre debemus, ut hæc omnia ſuperet, eiſque anteferre mereatur. Attentio noſtra ſumma eſſe debet erga Deum, ſumma erga animam noſtram. Sed hæc duplex animę noſtrę applicatio erga hæc duo objecta hujus naturę eſſe debet, ut cum utraque princeps, & neceſſaria ſit, altera ſeparari nequeat ab altera. Quid prodeſt homini, ſi mundum univerſum lucretur, animæ vero ſuæ detrimentum patiatur? Nulla igitur utilitatis ratio umquam ſubſiſtere poteſt, cum de animæ agatur detrimento. Omnes mundi quæſtus, lucra omnia minus ſunt, quam nihilum, cum aliquod damnum perfertur, quod ad ſalutem referatur. Quomodo enim recipi poteſt fructus, aut lucrum ex re qualibet, cum anima eo frui minime poſſit? ... Si bona, quæ nobis proponuntur, apta non ſunt, quę nos alliciant, ut perquiramus illa, niſi mala quę timemus, nos cogunt, ut illa fugiamus; quandoquidem ſalus noſtra in his duobus conſiſtit; ut æternis, & infinitis bonis perfruamur, & extremis malis, quę æternum durant, liberemur. *Idem.*

De magnitudine negotii ſa-

Salus momento omnia detrimenta, omnes vitæ errores reparat; verum ſi ipſi noſtræ ſaluti deſu-

ſatis noſtræ cum reliquis omnibus collati.

ſumus, quid proderit fuiſſe in mundo divites, atque potentes? quid proderit fuiſſe peſpicaces, doctos, eruditos, ſi in æternum miſeri futuri ſumus? Totus mundus, ſi contra hominem conjuret, illi cœlum auferre nequit; nequit etiam vel minimum illius turbare felicitatem, ſi ſalvus eſt. Univerſus terrarum orbis conflato conſenſu uni favens nequit hunc efficere, non dico beatum, ſi damnatus eſt, ſed etiam minus miſerum. Heu! Quid igitur homini prodeſt, ſi mundum univerſum lucretur, animæ vero ſuæ detrimentum patiatur? Et quid dari huic poterit, quod jacturam, quam paſſus fuerit, valeat reparare? Nonne mirum eſt, omnes fateri ex omnibus negotiis, quæ præ manibus habemus, ſalutis negotium unum omnium maximum eſſe, & nihilominus hoc illud eſſe, quod maxime negligitur, & quod eſt minus curæ? Studium, negotium, ſolatia, colloquia, munera, omnia nobis magni momenti videntur, omnia nos occupant; at ſerione vacandum eſt ſaluti noſtrę negotio? hoc ſemper nimis cito eſſe exiſtimatur, & quod mirum eſt, numquam ſuppetit otium. Profecto dicendum eſt, nobis parum dignam eſſe noſtrę ſalutis ideam, quandoquidem illam nullo in diſcrimine habemus. Velleſne temporalibus negotiis tuis neque majus temporis ſpatium, neque majorem curam impendere? Et niſi vel majus temporis ſpatium, vel cura major illis impenderetur, quomodo ea ceſſura putares? Quinam eſt homo, cui tam modicum zeli, & charitatis adſit, qui ſalutem noſtram magis negligere poſſit, ac ipſi eam negligimus, ſi ſalus noſtra ab illo tantum penderet, quantum pendet a nobis? *Idem*.

Salus eſt proprium negotium noſtrum, cui per noſmet operam navare debemus.

Quæcumque in mundo magna vocantur negotia, proprie loquendo negotia non ſunt, ſaltem noſtra non ſunt; quippe ea procurantes aliena potius procuramus, quam noſtra, & nonniſi pro illis, qui poſt nos venturi ſunt, laboramus. Nullum eſt negotium, quod per alium confici nequeat: ſalutis negotium unicum eſt, quod nonniſi per nos tranſigere valeamus, & a quo noſmet diſpenſare non poſſumus, quin in nullam reditus ſpem intereamus. Hoc unum illud neceſſarium eſt, de quo ſępe loquitur JESUS CHRISTUS: unicum, quia hoc unum eſt maximi momenti, & cujus exitus nihilominus quodammodo pendeat a nobis; unicum, hoc unum enim eſt, quod totam curam noſtram meretur; unicum tandem, unum enim eſt, quod a cura noſtra pendeat. *Idem*.

Salus eſt mundi totius negotium.

Salus unicum eſt mortalium omnium negotium, Regis in regni ſui regimine, Præſulis in curis, quas de ſua diœceſi gerere debet; litterati viri in ſtudiis; militis in ſtatu ſuo; mercatoris in ſuo commercio, & opificis in arte ſua. Neceſſe non eſt, hominem eſſe Regem, Præſulem, Militem, Mercatorem; neceſſe non eſt eruditum, & litteratum eſſe; ſed omnino neceſſe eſt, ipſum ſalutem ſuam operari: *Porro unum eſt neceſſarium*. In vulgaribus negotiis, aliqua ſemper ſupereſt ſpes. Quicumque hoc ſalutis negotium non peregit, nihil egit, nihilque agere poterit, &c. *Idem*.

In terra non ſumus, niſi ut ſalutem noſtram operemur. Deus nos creans, & ſervans in terris non alios ſibi propoſuit fines, quam noſtram ſalutem, & gloriam ſuam: æquiſne igitur auribus morituri audiemur dicentes: Magna in mundo operati ſumus, ibi ingenio, ac prudentia nituimus; ingentia collegimus bona, cum fructu aliorum ſaluti operam dedimus, noſtram dumtaxat neglexímus; hoc eſt fecimus omnia, præter unicum illud negotium, propter quod nos unice creaſti. Quid prodeſt nos a Deo rationis lumine donatos fuiſſe, ſi nobis inutile ſit ea tantum in re, propter quam nobis illud donavit? Heu! illo utimur ſolum, ut nullius momenti conſilia concipiamus, & perducamus ad finem. *Idem*.

Coram Deo inexcuſabiles erimus, ſi ſalutem noſtram neglexerimus.

Salutem volumus, quis enim ita inſipiens fuit, qui nollet illam? Sed eam volumus generali, atque indeterminata voluntate, vagis inhæremus deſideriis, quin umquam ad opera deſcendamus. Volumus inefficaci, inertique voluntate; volumus infirma, & ignava voluntate; leviſſimum quodlibet obſtaculum nos prohibet, & leviſſimæ deterrent difficultates. Ex quo manus operi eſt admovenda, ac laborandum, & noſmet ſubjicere debemus quibuſdam officiis, quę evitari non poſſunt, quibuſdam regulis, atque obſervantiis, tunc deficit animus, & cedimus. Id volumus arctata, & circumſcripta voluntate; præſto ſumus, ut hanc vel illam viam ingrediamur, ut hoc, vel illud faciamus, ſed nihil præterea. Itane, inquiet Deus, & cætera vultis? itane ex mortali aliquo morbo vultis convaleſcere? Itane litis alicujus victoriam optatis? Eheu! Quot hujuſmodi voluntates ſteriles, & effectu carentes? Numquid reprobabit illas Deus tamquam falſas voluntates illas rejiciens? .... Ne nobiſmet ipſis blandiamur, Chriſtiani, dicentes nos ſalvos fieri velle, hoc eſt Deo imponere, & ſecum pugnantia loqui; ſimul enim ſexcenta nobiſmet perhibemus ſecreta teſtimonia, ſalutem eam eſſe ex omnibus mundi rebus, quam ipſi minus volumus, & minus velle contendimus. *P. Bourdalove ſerm. de Prædeſtin.*

Objectorum multiplicitate diſtracti, tumultu ſtupefacti, inanibus occupati nugis, malorum exemplorum torrente rapti vitam noſtram traducimus, quin ne cogitemus quidem, quem ob finem in mundo ſimus; ſed inevitabilis, quę nobis adeſt, neceſſitas in finem hunc indeſinenter tendendi, & nihil agendi, niſi propter hunc finem, non tranſibit. Ignis non magis, ut calefiat, Sol non magis, ut luceat, facta ſunt, quam homo ut amet Deum, ut ſerviat illi, & hoc pacto æternam beatitudinem mereatur. Ita nonniſi ut nobis eſſet auxilio, ut ad finem hunc perveniremus, atque ſalutem noſtram operaremur, creavit Deus hanc prope infinitam creaturarum multitudinem; cum ne una quidem ſit, quę per ſe ſumpta nobis non præbeat argumentum, ut illum agnoſcamus, cauſam, ut amemus, medium, ut illi ſerviamus. Igitur nonniſi ad id ſumus in mundo; hic eſt mortalium omnium finis; at omnes ne mortales propter hunc finem vivunt? Hoc unum illud neceſſarium eſt, de quo loquitur Evangelium; at reſpiciturne tamquam tale? *P. Croiſet in receſſibus pro una ſingulorum menſium die*.

Pro Deo, & ſalutę minus facimus, quam pro mundi negotiis.

Quot in mundo curę, ut votorum finem conſequamur, ut ſuſceptum opus cedat e ſententia, ut Principis gratiam mereamur. Numquid eaſdem habemus curas, ut ſerviamus Deo, & ſalutem noſtram operemur; hæc enim duo ſeparari non poſſunt? Plerorumque mortalium vitę rationem intuiti, nonne in terris alia qualibet de cauſa verſari diceremus? Quoties mundi placita Chriſtiani hominis officiis prævalent? Quilibet ſua habet conſilia; quilibet ad fines ſuos tendit; dicendum ſane eſt, nobis parum perſuaſum eſſe, quod Deus ſit extremus finis noſter, & nos creati ſimus, ut illum poſſideamus, quandoquidem frigide finem hunc conſectamur. Nulla in Chriſtianiſmo veritas eſt, quam hac citius percipiamus, & nulla de qua minus cogitemus, uti nulla etiam, qua cogitantes etiam minus afficiamur. Cum ab ipſis uſque incunabulis audire conſueverimus, hominem creatum non eſſe, niſi ut ſerviat Deo, neque in terris verſari, niſi ut ſalutem ſuam operetur, non afficimur horum verborum ſignificatione, quorum ſenſum fortaſſe numquam aſſecuti ſumus, & multo minus prævidimus mala, quę ſunt conſecutura. Si enim verum eſt, me in mundo ideo tantum eſſe, ut ſerviam Deo, & ſalutem operer, ne una quidem eſſe debet actio vitę meę, quę ad finem hunc non referatur, & neſcio, utrum in toto vitę ſpatio vel unam hac mente perfecerim. *Idem*.

De rebus omnibus pręterquam de ſalute ſolliciti ſumus.

In mundo ob unum id ſumus, ut Deo ſerviamus, & ſalutem noſtram operemur. Hęc fundamentalis eſt noſtrę religionis veritas; at ducimuſne vitam huic tantę veritati conformem? Hoc præcipuum eſt Evangelii dogma; omnia circum hoc vertuntur, hæc baſis eſt, cui omnia innituntur; at ſi mores, ſenſus, vitamque noſtram conſulimus, quis diceret, Deum extremum eſſe finem noſtrum, & nos ad æternam beatitudinem fuiſſe creatos? De rebus omnibus ſolliciti ſumus, ſed quia de ſalute noſtra non ſumus, quis non diceret ſalutem noſtram a nobis nihili fieri? Pro rebus omnibus, præterquamquod ut ſaluti noſtrę vacemus, tempus invenitur; de rebus omnibus cogitamus, præterquam de nobiſmet ipſis; omnibus rebus occupamur, præter ea, quę propius ſpectant ad nos, & de quibus cogitare magis intereſt noſtra. *Idem*.

Salutis noſtræ curam negligimus nugis vacaturi.

Avaris ſimiles evadimus, qui ſæpe, ut uni parcant argenteo, centum amittunt; pro terrena hæreditate ſolliciti æternam nullo in diſcrimine habemus: pretioſum tempus amittimus, quod adeo neceſſarium eſſet, ut cœlum acquireremus, ac illud nugis impendimus; quo enim alio nomine terrena hæc ſunt appellanda? Nonne jure S. Auguſtinus ea puerilibus comparat ludis, quos ſapientes vertunt in ludibrium: *Majorum nugæ negotia vocantur*. Et hæ nugæ, quo nomine illas Scriptura vocat, nos privant bonis, quæ magis vera, & ſolida ſunt: *Feſtinatio nugacitatis obſcurat bona*. Sap. 4. Liber, cui titulus: *Chriſtiana documenta, pro Dominica 20. poſt Pentecoſten*.

Modica, quæ ſalutis habetur, cura.

Generali earum rerum, quæ in mundo accidunt, experientia docti videmus hominum curas, atque labores; motus quibus ſe ipſos torquent, & ſollicitudines, quibus ſe ipſos conficiunt, vel temporalia quæſituri bona, vel vitæ mala evitaturi. Heu! infinitum tantummodo bonum, malumque infinitum tantummodo erit negligendum? Quid fit, ut cœlum acquiratur, vel ut evitetur infernus? Quiſque ſe ipſum colligat, ac ſedulo inſpiciat, quam ſollicite omnia quærantur a nobis, quid quotidie a mane uſque ad veſperam a nobis fiat, & quantulam ibi partem maximum ſalutis noſtræ nogotium ſibi vindicet? Numquid illi eam, quam liti cuidam, impendimus operam? Numquid eumdem, ac in iis, quæ ad præſentem pertinent vitam, laborem impendimus? O Deus, quod diſcrimen! Sed quam curam adhibemus tunc etiam, cum id cogitamus? Numquid illi vacamus pari ſollicitudine, ac iis, quæ vitam adeo celeriter prætereuntem reſpiciunt? Quid ergo? Æternitas in nobis tantam vim non habebit? Heu! nimis hoc ſcimus. Si oramus, ſi Deo, æterniſque rebus vacare cupimus, mens noſtra diſtractionibus repleta eſt; ſed ſi temporale aliquod incidit negotium aliqua cura dignum, mens, animuſque extremam illi attentionem impendunt. *Boudon in libro, qui inſcribitur*: Le Chretien inconnu.

Noſmet ſalvare poſſumus iiſdem laboribus, quibus damnamur?

Re intus proſpecta ab homine, ut ſalutem, ac beatitudinis æternitatem conſequatur, nil ultra exquiritur, quam labores ipſi, quibus ſeſe exercet, ut in æternum miſer fiat. Quos non ſuſtinet labores, ut honores, & opes conſequatur? Cor ſemper oppoſitis laniatur affectibus, nullam ipſi requiem permittentibus. Percurruntur maria, itinera uſque in extremas terrarum plagas ſuſcipiuntur; ſomno etiam interdicitur, nocteſque mœſte traducuntur inquirendo, qua via dignitas alicujus momenti obtineatur: ſemper ſpem, metumque inter hæremus. Quot fallacia gaudia? Quot veri dolores? Quot tempeſtates noſtra excitat ambitio? quæ trahit mala! Deus ab homine minus poſcit, ut eum beatum efficiat, quam Dæmon, ut illum æternum cruciet. Si dimidium dumtaxat pro ſalute earum haberemus curarum, quibus pro fluxa hujus vitæ felicitate torquemur, certiſſime ſalvi eſſemus. Ex quo aliquid amatur, ibi nihil laboris invenitur, S. Auguſtinus ait: ſi diligis Deum, onus tuum erit leve; bona exquirantur opera, ſed illa ordiri ſufficit, ut fiant facilia. Virtutes fiunt ſuaves, & commodæ, prout exercentur, & amantur. Quidam, qui primos pœnitentiæ conatus perferre non poterat, ſibi deinceps ea invenit gaudia, atque ſolatia, quæ exprimi nequeunt. Ardenter ſalutem tuam concupiſce, & omnes evaneſcent difficultates. *Auctor Anonymus*.

Neque dicas, quod olim S. Chryſoſtomo dicebatur; ut ergo ſalvi ſimus, in deſerta nobis eſt confugiendum. Eheu! numquid ergo ſui ipſius abnegatio, injuriarum venia, temperantia, modeſtia, humilitas, rerum terrenarum contemptus inter clauſtra ſunt amandanda? Multo majori ſtat labore animæ fideli ſalus in mundo, quam ſolitariis in receſſu; longe difficilius eſt, conſtantem eſſe inter pericula, humilem inter honores, temperantem inter cupedias, pœnitentem inter mollitiem, mitem, & patientem inter bonorum jacturas, quam inter clauſtra, ubi nullum horum periculorum invenitur. Et nihilominus, niſi hæc in mundo ſervaverimus, actum de nobis eſt. O Deus! Numquid ſanctæ auſteritates magis neceſſariæ ſint inter clauſtra, ubi occaſiones ſunt infrequentiores, gratiæ validiores, lapſus minus crebri, quam in mundo, ubi omnia ſcopulis plena ſunt, ubi omnia ad malum excitant, ubi omnia ſeducunt, ubi denique nemo niſi prorſus ſingulari vigilantia ſervari poteſt. Quæ illuſio? Quantus error! credere homines ab omnibus periculis remotiſſimos magis, quam mundanos, mortificatione, & auſteritatibus indigere? *P. Maſſillon ſermone de Samaritana*.

Non eſt ita in Dei miſericordia fidendum, ut pro ſalute ſolliciti non ſimus.

At enim bonus eſt Deus. Dei filius pro nobis mortuus eſt, numquid damnare nos velit? Quam præclarum hoc eſt principium, & quam ſalubre nobis eſſet, ſi inde æquiores educere illationes ſciremus? Sed en quid reponam. Si Deus nequaquam vos fecit, ut perderet, cur ergo voſmet ipſos perditis? Vos non fecit, ut peccaretis, ut legem illius violaretis, cui ergo læditis illum? JESUS CHRISTUS mortuus eſt, ut vos ſalvaret, cur ergo voſmet ipſos damnatis? cur renuitis pro ſalute veſtra laborare, quemadmodum ipſe laboravit? Præclara profecto hæc reſponſio eſt, quæ Dei filio reddatur! Domine, nonne tu ſatis laboraſti? æquum ne eſt, ut & ipſe laborem? Decet ſane vos ejuſdem uti Paſſione, cum ſitis Crucis inimici. Propter eamdem Dei bonitatem, & Salvatoris Paſſionem damnabimini. Quid prætermiſi, inquiet ille, ut veſtram ſalutem procurarem? Omnia feci propter vos, quid ipſi pro me feciſtis? vel quod pro vobiſmet ipſis feciſtis? Utrius hac in re magis intererat, mea ne, an veſtra? *P. Cheminais tomo 3. de ſerm. de ſalutis difficultate*.

Quid proderunt ea quæ adepti fuerimus, ſi animæ detrimentum faciamus.

Fingite vobis morti proximum hominem, immenſas poſſederit opes, qui omnibus perfruitus fuerit voluptatibus, qui gloriæ, & magnitudinis verticem attigerit, & qui cum rebus in omnibus voti damnatus fuerit, unice ſalutis ſuæ curam neglexerit, eumque interrogate extremo illo in vitæ ſpiritu: *Quid prodeſt*? Quid omnia hæc bona, voluptates, honores proſunt? *Quid prodeſt*? Hæc abierunt omnia; atque tui habita ratione idem ſunt, ac ſi numquam fuerint. Sed anima tua quam neglexiſti, quam perdidiſti, non tranſibit; ſed pœnæ, quæ funeſti ſunt effectus hujus negligentiæ, & jacturæ, non tranſibunt. Voſmet ipſos in extremo hoc vitæ momento fingite: conamini modo eos fovere ſenſus, quos tunc habebitis de ambitioſis conatibus veſtris, de conſiliorum veſtrorum vanitate, de cura, qua opes congeſſiſtis, qua ad honores obrepſiſtis, ac vobiſmet dicite, quod tunc eſtis dicturi: *Quid prodeſt*? Damnati quoque nonne in inferno etiam veritatem iſtam fatentur, cum dicunt: *Quid profuit nobis ſuperbia, & opum affluentia quid contulit nobis? &c.* Mirifice argumentantur, ſed inutiliter, quia nimis ſero. *P. Nepveu in Exercitiis*.

Omnes curæ impendendæ ſunt ſalutis negotio, quod unum omnes meretur.

Si cœli jactura temporali bono penſari poſſet; ſi vitæ hujus bona poſſent cum alterius felicitate conferri, æquum eſſet partiri curas; ſed quandoquidem omnis ſæculi ſpes nihil eſt, ſi cum ſpe vitæ alterius conferatur, proculdubio terrena in cordibus noſtris nonniſi eum tenere debent locum, quem re ipſa merentur: fluxis bonis perfunctoriæ tantum impendendæ ſunt curæ; ac ipſi omnem operam navare tenemur ei rei, unde ſors noſtra pendet. Tale autem erga nos eſt ſalutis noſtræ negotium; inde hominis totius bonum, & malum pendet cum pro corpore, tum pro anima, cum pro tempore, tum pro æternitate; ita ut, ſi illud bene fiat, totus homo ſit ſalvus in æternum, ſin male, totus homo in nullam reditus ſpem interierit. *Specimen ſermon. pro 4. poſt Pentec. Dom.*

Nolumus efficaciter ſalvari.

Conſidero, cum aliquid volumus, nos illud cogitare, petere, nihilque reliquum facere, ut illud conſequamur: ita ut dicere nequeas te aliquid velle, cum de illo non cogitas, cum illud non petis, cum nil agis, ut illud obtineas ...... Profecto dicere poſſumus, extremam plerorumque hominum cogitationem eſſe curam ſalutis, atque æternitatis. Cogitatio hæc, quantum fieri poteſt, amovetur, & ab illa nonnumquam etiam inviti animum avocamus. Quippe nimis incommoda, ac triſtis cogitatio eſt, atque voluptates omnes nimis perturbaret, omniaque proſcriberet ſolatia. Non cogitaretur amplius de ſocietatibus, de ſpectaculis, de deambulationibus; mundus non eſſet amplius, niſi cœnobitarum, ac pœnitentium deſertum. Hoc autem minime volumus; volumus oblectari, ex animo omnem expellere cogitationem, quæ voluptatem non afferat; unde argumentor, nos ſalvari nolle. *Ibidem pro feria 2. poſt Paſſionis Dominicam*.

De ſalutis neceſſitate omnibus jam perſuaſum eſt, ſed cor movendum ut velit.

Validis opus non eſſe argumentis reor, quibus hodierna die vobis oſtendam neceſſitatem illam, qua ſalutem noſtram operari tenemur. Non opus eſt mentem perſuadere, nullus hic error impugnandus eſt, neque lux aliqua afferenda eſt huic argumento de ſalutis neceſſitate. Illi etiam, qui minime ſolliciti ſunt de cæleſtis regni acquiſitione, cum ferventioribus conſentiunt, & ſæpe qui minus probi ſunt, hac de re aliis præclara præbent documenta. Sed cum practice perficiendum eſt, quod theoretice adeo palam fuit intellectum, tunc cordis pondus, ac torpor ſentitur. *Sermo MS.*

Vul-

Vulgatiores fidei notiones ſufficiunt ad hoc, ut intelligamus, extremam eſſe ſtultitiam alteri cuicumque rei præterquam ſalutis ſuæ negotio operam dare, & in ea præcipuas curas impendere. Quod finem habere poteſt, ac debet, cum æternitate nullum habitura finem conferendum non eſt. Maxima quælibet mortalium cæpta, & conatus, hanc dumtaxat vitam reſpiciunt, & cum eadem ſunt deſitura. In mundo nihil æternum eſt præter ſalutem, & quidquid ad illam refertur; cujus igitur ponderis hæc omnia eſſe debent, ſi cum ſalute conferantur? Da mihi, hac mente dicebat S. Bernardus, eruditiſſimum hominem, præſtantiſſimum, atque acutiſſimum virum, qui æque de rebus omnibus arguat, atque præ cæteris calleat regulas rempublicam optime adminiſtrandi, cui ſit ſumma prudentia, ut impeditiſſimas cauſas expediat, & eminus conatuum eventus, effectuſque proſpiciat; ſi tanto hic donatus ingenio, tantaque intelligendi vi præditus ante cætera ſaluti ſuæ minime vacat, inſipiens eſt; omnia ejus lumina tenebræ ſunt, deeſt illi ſenſus, & judicium, cum neſciat, quod ſcire maxime intereſt, & quod eſſe deberet præcipuum attentionis, & perquiſitionis ejuſdem objectum: *Neſcierunt, neque intellexerunt, in tenebris ambulant*, inquit Regius Proph. Pſ. 81. *De la Font pro 8. poſt Pent. Dom.*

Propoſitum ſerio vacādi ſalutis noſtræ negotio.

Sæpe nobiſmet ipſis dicamus: *Quid faciendo vitam æternam poſſidebo?* Luc. 10. Nihil eſt, ad quod relinquendum paratus non ſim; nihil eſt, ad quod aggrediendum præſto non ſim; nihil adeo difficile, quod ferre detrectem, ut certam mihi faciam beatam æternitatem. Hoc impoſterum erit unicum mearum cogitationum objectum, unicum negotium meum, cujus cura cæteris quibuſcumque præſtabit. Ea, quæ deinceps tacturus ſum, ad ſalutem meam unice a me referentur: nihil agendum ſuſcipiam, quin antea diligenter excuſſerim, utrum ſaluti meæ utile ſit futurum, an ſecus . . . Quæcumque detrectabo lucra, quæ mihi poſſint offerri, non ſolum ſi mihi obſtaculo fuerint, ſed etiam ſi me in aliquod diſcrimen vocatura eſſe præſenſero; tandem enim quocumque pretio, ac labore ſalus quærenda eſt; nihil enim mihi profuturum eſſet mundi totius imperium fuiſſe conſecutum, ſi in æternum, ac nullam reditus ſpem interearn. *Idem*.

Nonniſi propter Deum, & ut ſalutē noſtram faciamus creati ſumus.

Propter Deum unice creati ſumus, omnes actiones noſtræ pertinet ad illum; quodcumque ad illum uſque non procedit, amiſſum eſt; quidquid non confert, ut in æternitate beati ſimus, inutile eſt. Hinc argumentare. Ego igitur tamquam inſipiens egi quotieſcumque propter mundum, propter amorem proprium, propter cupiditates operatus ſum; hoc autem, o Deus, quantum vitæ meæ occupat ſpatium, ubi vix exiguum invenire poſſum actionum numerum, quæ vere, ac mere fuerint propter te? Opus eſt igitur, ut me ipſum, ſecundum Scripturæ locutionem inſpiciam, tamquam puerum centum annorum. Opus eſt, ut ex hac die vitam meam numerare incipiam, atque intentiones, vitæque meæ rationes ita dirigam, ut ſaltem in fine dicere poſſim me pauliſper vixiſſe pro illo, pro quo ſemper vita mihi erat ducenda. *Tiberges in receſſu die prima*.

Niſi de ſalute noſtra ſolliciti ſumus, pro aliis laboramus, non pro nobis.

Nonne inſipientes eſſemus, ſi cum nemo nobiſcum mortis noſtræ pericula partiri poſſit, vitam noſtram traducimus aliis unice inſerviendo, quin opera noſtra ad ſalutem, æternamque felicitatem referamus? Subditus ſervire debet Principi, ſed hac mente, ut ſperet poſt mortem fidelitatis, zelique ſui præmia ſe conſecuturum. Sin accidat, ut, cum moritur, nihil aliud fecerit, niſi quod Principi ſuo fuerit famulatus, quin ſimul & Deo ſervire cogitaverit, in quem recidit inutilitas vitæ ipſius? Pater pro filiis operari debet; niſi ſibimet propoſuerit chriſtiano more ſuis officiis perfungi, ex hac egrediens vita filios quidem opibus affluentes relinquit, ſed nihil ſibi ſe feciſſe cognoſcet; hoc eſt, morietur ſibi, poſtquam vixerit aliis. Amicus agere debet, ut amico bona præſtet officia, quorum viciſſitudo eos mutuo adſtringit; ſi oblitus fuerit amicitiam nequaquam imminuturam horrorem mortis ſuæ, & ſe debere ad terribilem hunc tranſitum diſponere, ſe ſolum, atque derelictum inveniet. Magiſtratus inviolabili integritate juſtitiam debet adminiſtrare; ſi ſibi diligenter proſpexerit, provinciæ ſuæ munera omnem illius occupationem, tempuſque auferent; & niſi ille ſeſe ſanctificaverit ſemet devovens felicitati populorum, nihil pro ſua operabitur; & vitæ finis, qui ad illum unum ſpectabit, nihil non refertiſſimum horrore habebit pro illo. Omnes homines quodcumque munus exerceant, & quacumque in conditione ſint, ſalutem ſuam ſpectare debent velut finem, ad quem cætera ſunt referenda. *Liber cui titulus: Animadverſiones in varia religionis, Ethicæque argumenta*.

Cætera quæcumque negotia ſalutis negotio cedere debeat.

Hoc primum eſt humanæ ſapientiæ principium, leviora negotia gravioribus eſſe poſthabenda; qua in re inter homines duplex non adeſt ſententia. Filii tenebrarum pro modulo ſuo prudentiores, quam lucis filii; norunt illi quidem curas ſuas ordinatim diſponere, & alias aliis ſubordinare; & proprie loquendo, nulla in ſæculo vera ſapientia eſt, niſi quatenus majora negotia cum minoribus collata his anteferuntur. Undenam ergo homines in praxi nequaquam vivunt juxta regulam hanc, quam in terrenis ſequuntur? Præcipuum hominis negotium ſalus eſt, hoc fides nos docet. Minora negotia majoribus ſunt poſthabenda, hoc docet ratio. Undenam ergo hæc ſalutis negligentia, hæc ordinis perturbatio, qua fluxa ac terrena æternis præferimus? Hinc fieri S. Auguſtinus ait, quia deeſt prudentia, & conſideratio: *Non reflectimus ad rei momentum*. Sermo MS.

Salutis negotium ad omnia mortalium genera pertinet.

Salutis negotium eſt univerſale. Diverſas hominum conditiones Deus partitus eſt; ſed hæc occupatio æque ad omnes pertinet. Satis eſt naſci id, quod ſumus, ut ejuſdem ſimus participes. Quælibet creatura, quæ intelligendi vi prædita eſt, eſſentialem habet cum ſuprema veritate rationem, & quævis libera creatura neceſſario ad ſupremam tendit felicitatem. Itaque in ſalutis perquiſitione mercator, & artifex a togato, & milite non diſtant, Thiara non eximit Pontificem; Regnorum curæ non eximunt Reges; ſcientia vel inſcitia rudes, vel litteratos non eximunt. Paulo minor ambitio in honoribus conſectandis labores veſtros minueret; ſed cum agitur de ſalute, hoc eſſentiale negotium eſt ipſi inhærens humanitati; hominem eſſe ceſſarem, ſi in me ſalutis perquirendæ obligatio ceſſaret. Adeſſunt fortaſſe cauſæ, propter quas a muneris mei laboribus ceſſem; at Deus nullas mihi obtrudere poteſt, quæ a ſalutis, atque æternitatis meę me curis diſpenſet. Cogitatio hęc, o fideles, quantam vim habet, ut ſalutis meę negotio omnia poſthabeam! *Idem*.

Magna impudentia eſt totum ſeſe alienis negotiis impendere & ſui oblivīſci.

Sępe ſummo cum labore aliena tantum procuramus. Monarcha vigilat, meditatur, agit, tanſigitque pro ſubditorum ſuorum utilitate; miles in aciem deſcendit pro principis gloria, vel publica ſecuritate; togatus otium, tempuſque ſuum prodigit, ut ingratis, vel ignotis ſerviat; opifex propter civium commoda, vel delicias operatur, & cives pro ingrato, prodigoque hęrede congregant opes. O nos inſipientes! Quouſque noſmet ipſos, & vera noſtra ignorabimus bona? Quidquid pro cœlo, & ſalute conabimur, conabimur nobis, neque cum quopiam fructum partiemur. Hoc depoſitum eſt, quod in Dei manibus collocamus, & quod juſtus judex nobis tantum reſervat. Quid! dicebat S. Bernardus ſcribens Eugenio Papę, qui illius diſcipulus fuerat. O pater, ſimul & fili, fierine poteſt, ut tibi non ſerves partem earum curarum, quas terrarum regimini impendis: *Soli tę negas tibi*. Ne te ipſum totum aliis tradas, meliorem tibi partem reſerva: *Eſto, & tu de habentibus unus*. *Idem*.

Omnia ad ſalutis negotium referenda.

Hęc eſt concluſio ex illo, quod conſtituimus, principio profecta, noſtrę ſalutis negotium unicum eſſe negotium noſtrum. Poſito igitur hoc principio, quod in dubium vocari non poteſt, ſalutem illud unum eſſe neceſſarium, de quo loquitur evangelium, reliqua omnia nugas eſſe, vel urbanitatis officia; regnare, conquirere, diteſcere, creſcere, familiam locupletare, niſi ſalus acceſſerit, vanitas eſt, & labor inutilis. Ex hoc principio ſequitur, licet pręcepiſſet Dominus, ut noſmet ab omni commercio ſeparaiemus uni illi vacaturi, ut in nemora, ac ſaltus ſecederemus dies, noctesque legem meditaturi, hoc nihilominus a nobis faciendum eſſe; etenim cętera ſunt inutilia. Sed immortales tibi habeantur gratię, multo minora tibi, Domine, ſufficiunt, noluiſti occupationum noſtrarum ſeriem, & humanę ſocietatis ordinem perturbare. Hoc unum pręcepiſti, ut quin a bonorum noſtrorum adminiſtratione, familiarumque regimine ceſſaremus omnia referamus ad te, & omnia uni illi, quod, neceſſarium eſt, ſubjiceremus. Quidquid ad id nos directe adducit, hoc facere veluti orationem, eleemoſynam, chriſtianarum virtutum praxin; quidquid nos inde avellit, hoc evitare quocumque modo conantes, vel ſi illud commiſerimus, pœnitentiæ noſtræ argumentum facientes, & demum quidquid nullo in diſcrimine videtur, eodem ad finem hunc recta intentione utentes. *Idem*.

Omnes dicunt ſe velle ſalvari, ſed pauci reipſa hoc volunt.

Ut ſalvemur, efficaciter id velimus, oportet, quemadmodum vult Deus; hoc eſt, omnia illa expedire debemus, quæ ad id ſunt utilia. Deus ſuos labores, paſſiones, vitam ſanguinemque ad id impendit, nullis pepercit ſumptibus, nihil prætermiſit. Omnia ad id adhibuit, prædicationes, miracula, præcepta, conſilia; quin immo, totum te, Deus meus, ad id impendiſti. Tu vero, Auditor, id te velle affirmare potes, qui in vitioſo hoc habitu permanes, quem numquam ſuperare conaris? Tu id vis, qui ea omnia, quæ ad ſalutem tuam pertinent, negligis, qui tua contemnis officia, qui cupiditates tuas frænare, & peccandi occaſiones evitare non curas? Te illa velle dicere potes, id quod agis, conſiderans? Hoccine velle eſt &c. *Auctor Anonymus*.

Væ nobis, ſi aliena procuraturi negotia negligimus noſtra! Væ & lucernis, quæ abſumuntur, & hominibus lucem præferentes diſſipantur; & rivulis, qui omnem, quam recipiunt, aquam emittentes nihil retinent ſibi! Væ ardentibus ſimul gelidiſque ſpeculis, quæ ſolares colligunt radios, eoſque vel permeare ſinunt, vel reflectunt, quin ne unum quidem retineant! quæ calefaciunt quidquid frigidiſſimum eſt, molliunt quidquid eſt duriſſimum, accendunt, & nihilominus tamquam glacies frigida remanent. *P. le Valois epiſtola 1. de Receſſu*.

Qui reliqua curant negotia, & ſalutem negligunt.

Quid, aliena negotia tibi erunt negotia; negotia terrena, urbanitatis officia, tibi negotia erunt, & tuæ ſalutis negotium tibi negotium non erit? Cætera tempus, atque attentionem tuam merebuntur; hoc vero non merebitur, ut illi animum adjicias? An neſcis, qua de re hoc agatur in negotio? Neſcis hoc agi, ut Deum in æternum habeas amicum, vel inimicum, ut amittas, vel lucreris cœlum, & cum cœlo æternam infiniti boni poſſeſſionem, ut merearis, vel vites infernum, & cum inferno malum æque infinitum, atque æternum? Ullumne habes negotium negotio tanti momenti conferendum? Omnia ſimul negotia tua, omnia mundi totius negotia ſimul cum hoc uno ſuntne comparanda? *Idem*.

Differendum non eſt ſerio de ſalutis negotio cogitare.

Ne differas ſerio ad id animum appellere, neque dicas, te ad conſcientiæ tuæ curam primum illud otium traducturum eſſe, quod tibi tua negotia permiſerint. Niſi ipſe otium arripueris, nullum tibi permittent negotia; hæc, ut vara vibiam ſequitur, mutuo ſemet ſequuntur, atque ita impediunt, ut antequam unum expedias, jam alia quatuor incipiant. Hæc eſt catena, cujus finem numquam invenias, & ex qua numquam te ipſum extricabis, niſi illam perfregeris: *Abrumpatur illa interminabilis ſæcularium negotiorum catena, prima apud nos curas, quæ prima habentur, obtineant*. Hoc olim S. Eucherius Valeriano dedit conſilium, illudque hodierna die tibi præbere audeo. Abrumpe interminatam hanc ſæcularium negotiorum catenam, & deinceps primo, potiorique negotio primæ, potioreſque curæ impendantur. *Idem*.

Sine labore ſalvari non poſſumus.

Fateor equidem in variis mundi conditionibus magna impedimenta inveniri; abſit enim, me velle latam efficere evangelii viam, quæ arcta eſt. Virtutis ſemitæ ſemper aſperæ ſunt, ac ſpinis conſitæ, quocumque in ſtatu ſimus; at putamus ne ſalvari nos poſſe, quin ſalus aliquo ſtet nobis ſumptu, & labore? Nihilne cœlum meretur; mundus vero meretur, ut omnia pro ipſo fiant? Si opes congerendæ ſunt, ſi principum virorum gratia captanda, quot moleſtiæ, quot ſollicitudines, quot, & quam aſſiduę curę perferendę ſunt? Quot competitores ſemovendi, quot inſidię evitandæ, quot amaritudines ſuſtinendę? Bonum vero omnium pręſtantiſſimum, & ſolum, quod hominem beatum efficere poſſit, ſine labore acquiretur, cum minora, & fluxa mortalis hujus vitę commoda nonniſi conſtantia, cura, labore comparentur? *Ex collectione orationum Gallicæ Academiæ oblactarum anno 1703. ſermone 2.*

De ſcientia ſalutis.

Salutis ſcientia non aliud eſt, quam cognitio fundamentalium religionis veritatum, & cultus, quem debemus Deo. Hęc rationis dux eſt, quam pretioſo veluti filo perducit per horridum labyrinthum, quo errores noſtri illam in ſingulas horas conjiciunt. Dicere poſſumus, hanc eſſe quamdam veluti communicationis lineam Cœlum inter, & terram, rivulum, per quem notiones divinę in cor hominis influunt, ſcalam, per quam Deus deſcendit in terram, & homo in cœlum aſcendit; verbo, ſcientia ſalutis eſt fides Chriſtiana. Qui crediderit, ſalvus erit; hęc eſt doctrina auctoris ſalutis. *Ex eadem collectione ſermone 4.*

Infirma tantum nobis ſunt ſalutis deſideria.

Quinam eſt ſtupor noſter, & incuria, cum tantopere fragilia conſectantes bona, adeo languidi, frigidique ſumus in magno negotio, quod unum nos occupare deberet! Cum ardenter ſecuti conſilia hominis, qui nos protegit, ac facilem nobis aperit locupletandi viam, adeo frigide, atque oſcitanter reſpondemus divinæ miſericordiæ conſiliis, ſuos nobis theſauros aperientis, atque ut inde hauriamus hortantis? Numquid pro converſione, & ſanctificatione noſtra infirma, & languentia dumtaxat deſideria fovebimus, cum tanto ardore, ac ſollicitudine cupiditatibus noſtris ſatisfaciamus, omneſque incompoſitæ affectionis motus ſequamur? Ullane umquam fuit par huic cæcitati? *Ex morali dictionario 1. ſermone de miſericordia Dei*.

Nullum eſt momentū, quo ſalutē noſtram operari non poſſimus.

Num tempus ullum eſt, & ullum momentum, quo ſalutem meam operari non poſſim? quare? quia quidquid talentorum, ac bonorum tribuit mihi Deus, ſtatum, in quo ſum, tempus, quod poſſideo, hæc omnia elegit Deus propter meam ſalutem. Cum hoc per ſe pateat, nullus dubitandi locus eſt, quominus his me perfungente muneribus, quæ mihi impoſuit providentia, iiſque hac mente perfungente, videlicet ejuſdem providentiæ conſilia adimplendi, tempus, quod impendo, ſaluti meæ utile ſit. Occupatus es, inquis, tuis, publiciſque negotiis; hæc tibi non permittunt, ut ſervias Deo; at repono, tibi hac eadem via eundum eſſe ad Deum. Nonne Deus te in hoc ſtatu conſtituit? Opus, quod facis, opus illius eſt, atque illud facis, quin cogites te illi obedire: qua de re quereris; quandoquidem potes ſalutem tuam operari, atque ire ad Deum omnibus vitæ tuæ momentis? Hoc nonne magnum nobis afferre debet ſolatium? Ne unum quidem momentum eſt; cui Deus ſalutem meam non adjunxerit; ita ut ſi illud elabi ſinam, tot mihi ſalutis occaſiones effugere patiar. *P. de la Rue ſermone pro feria 3. hebdomadæ Paſſionis*.

Alia cauſamur negotia ſalutis noſtræ negotio non vacantes.

Facile fatemur neceſſe eſſe, ut ſalutem noſtram operemur; tota difficultas in hoc ſita eſt, ut ad id tempus inveniamus: hæc enim vulgatior eſt eorum excuſatio, qui de eadem ne cogitant quidem. Negotia, inquiunt, omne tempus noſtrum abſumunt; at ſalutis noſtræ negotium, negotium non eſt? Ullum ne aderit, quod propius ad nos pertineat, & quod tanti momenti ſit? Heu! proprie loquendo hoc unum nobis negotium eſt, totaque vita nobis conceſſa fuit, ut hoc tranſigeremus, neque brevius temporis ſpatium ad id requiri Deus exiſtimavit. Si ægrotamus, valetudinis noſtræ cura efficit, ut aliam quamlibet curam abjiciamus; ſi periculum adeſt litis, vel hæreditatis alicujus amittendæ; ſi amico, vel conſanguineo aliquid accidit triſte, menſes integros alia quælibet negotia nobis interdicimus, & de hoc uno ſolliciti ſumus. At enim tunc neceſſitas id poſtulat, inquies; at nonne æque magna neceſſitas eſt ex peccati ſtatu emergere, ac ex morbo convaleſcere? Nonne æque magna neceſſitas eſt, Cœlum non amittere, ac hæreditatem tueri? Quod negotium noſtra magis intereſſe debet, quam ſalus animæ noſtræ? *P. Croiſet tomo 1. ſolitudinis ſpirit.*

In mundo ſumus unice ut ſalutem noſtrā operemur.

Hoc magnum, unicumque eſt mundi totius negotium; hic extremus eſt finis noſter. Non ſumus in terris, ut hoc, vel illud munus obtineamus, ut aliquam aſſequamur dignitatem, ut in hoc ſtatu niteamus, ut meritis noſtris nominis celebritatem nobiſmet comparemus. Sed vobis non contulit hanc dignitatem Deus, non hanc vobis provinciam credidit, non tot præclaris dotibus exornavit, niſi ut quædam eſſent veluti adminicula, quorum ope ſalutem conſequeremini, & facilius ad extremum hunc finem perveniretis. Non igitur creati ſumus, niſi ut ſalvemur; videlicet ut evitemus infernum, æternamque pœnam, videlicet ut Paradiſum, æternamque felicitatem promereamur. Propter Cœlum facti ſumus, neque verſamur in terris, niſi tamquam exules, vel ad ſummum tamquam viatores, quibus ſingulis diebus lætandum eſt, itineris, vel exilii ſui terminum proprius accede-